

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Pasqyrat Financiare

më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018

Përmbajtja	Faqe
Raporti i Auditorit të Pavarur	3-4
Pasqyra e gjendjes financiare	5
Pasqyra gjithëpërfshirëse e të ardhurave	6
Pasqyra e ndryshimeve në ekuitet	7
Pasqyra e rrjedhjes së parasë	8
Shënime për pasqyrat financiare	9 - 44

RAPORTI I AUDITORIT TË PAVARUR

Për Menaxhmentin e Bankës Qëndrore të Republikës së Kosovës

Opinion

Ne kemi audituar pasqyrat financiare të Bankës Qëndrore të Republikës së Kosovës (“Banka”), të cilat përfshijnë pasqyrën e pozicionit financiar më 31 dhjetor 2018, pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe e të ardhurave tjera gjithëpërfshirëse, pasqyrën e ndryshimeve në kapital dhe pasqyrën e rrjedhës së parasë për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2018, si dhe shënimet për pasqyrat financiare, duke përfshirë një përmbledhje të politikave të rëndësishme të kontabël.

Sipas opinionit tonë, pasqyrat financiare të bashkangjitura paraqesin në mënyrë të drejtë, në të gjitha aspektet materiale, pozicionin financiar të Bankës më 31 dhjetor 2018, performancën financiare dhe rrjedhën e parasë për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2018 në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF).

Bazat për opinion

Ne kemi kryer auditimin tonë në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit (SNA). Përgjegjësitë tona sipas këtyre standardeve janë përshkruar më tej në seksionin e raportit tonë për përgjegjësitë e auditorit në auditimin e pasqyrave financiare. Ne jemi të pavarur nga Banka në përputhje me Bordin e Standardeve Ndërkombëtare të Etikës për Kodin e Etikës të Kontabilistëve për Kontabilistët Profesionistë (Kodi IESBA) dhe me kërkesat etike që janë relevante për auditimin e pasqyrave financiare në Kosovë, dhe ne kemi përmbushur përgjegjësitë tona të tjera etike në përputhje me këto kërkesa. Ne besojmë se evidenca e auditimit që ne kemi marrë është e mjaftueshme dhe e përshtatshme për të siguruar një bazë për opinionin tonë.

Përgjegjësia e Menaxhmentit dhe e personave të ngarkuar me qeverisje për Pasqyrat Financiare

Menaxhmenti është përgjegjës për përgatitjen dhe prezantimin e drejtë të pasqyrave financiare në përputhje me SNRF, dhe për një kontrollë të tillë që konsiderohet e nevojshme nga menaxhmenti për të mundësuar përgatitjen e pasqyrave financiare pa anomali materiale të shkaktuara nga mashtrimi apo gabimi.

Gjatë përgatitjes së pasqyrave financiare, menaxhmenti është përgjegjës për të vlerësuar aftësinë e Bankës për të vazhduar me tutje, duke shpalosur, nëse e aplikueshme, çështje që lidhen me vazhdimësinë e biznesit dhe përdorë parimin e vazhdimësisë së biznesit, përveç kur menaxhmenti ka për qëllim të likuidojë bankën ose të ndërpresë operacionet, ose nuk ka ndonjë mundësi tjetër përveç se të veprojë në këtë mënyrë.

Të ngarkuarit me qeverisje janë përgjegjës për mbikqyrjen e procesit të raportimit financiar të Bankës.

Përgjegjësitë e auditorit në auditimin e pasqyrave financiare

Qëllimi jonë është marrja e sigurisë së arsyeshme që pasqyrat financiare si tërësi nuk përmbajnë anomali materiale, qoftë si pasojë e mashtrimeve ashtu edhe e gabimeve dhe lëshimit të një raporti të auditorëve i cili përmban opinionin tonë. Siguria e arsyeshme është një nivel i lartë i sigurisë, por nuk është garancion i asaj që një auditim i kryer në përputhje me SNA, do të detektojë gjithmonë një anomali materiale kur ajo ekziston. Anomali mund të lindin nga mashtrimet ose gabimet dhe konsiderohen materiale nëse individualisht, ose të bashkuara, mund të pritet në mënyrë të arsyeshme që të ndikojnë në vendimet ekonomike të shfrytëzuesve të pasqyrave financiare, të marra në bazë të këtyre pasqyrave financiare.

Si pjesë e auditimit në përputhje me SNA, ne ushtrojmë gjykim profesional dhe ruajmë skepticizëm profesional gjatë auditimit. Ne gjithashtu:

- Identifikojmë dhe vlerësojmë riskun e anomalive materiale të pasqyrave financiare, si pasojë nga mashtrimet apo edhe si pasojë e gabimeve, dizajnojmë dhe kryejmë procedura të auditimit të cilat i përgjigjen këtyre risqeve dhe marrim evidenca të auditimit të cilat janë të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të siguruar një bazë për opinionin tonë. Risku i mos-zbulimit të një anomalie materiale e cila rrjedhë nga mashtrimi është më i madh sesa i atij që rrjedhë nga gabimi, pasi që mashtrimi mund të përfshijë marrëveshje të fshehta, falsifikime, lëshime të qëllimshme, keqinterpretime, ose shkelje të kontrollit të brendshëm
- Marrim një kuptim të kontrollit të brendshëm i cili është i rëndësishëm për auditimin në mënyrë që të dizajnohen procedura të auditimit të cilat janë të përshtatshme për rrethanat, por jo për qëllim të shprehjes së një opinionit lidhur me efikasitetin e kontrollit të brendshëm të Bankës.
- Vlerësojmë përshtatshmërinë e politikave të përdorura të kontabilitetit dhe arsyeshmërinë e vlerësimeve kontabël dhe shpalosje të ngjashme të bëra nga menaxhmenti.
- Bazuar në evidencën e siguruar, vendosim mbi përshtatshmërinë e shfrytëzimit të parimit të vazhdimësisë së biznesit dhe nëse një pasiguri materiale egziston në lidhje me ngjarjet ose kushtet që mund të vënë në dyshim aftësinë e Bankës për të vazhduar me tutje. Nëse ne konkludojmë se një pasiguri materiale egziston, jemi të detyruar të tërheqim vëmendje në raportin tonë lidhur me këtë shpalosje në pasqyrat financiare, ose nëse shpalosjet e tilla nuk janë të duhurat, të modifikohet opinionin jonë. Përfundimet tona janë të bazuara në evidencën e auditimit të mbledhur deri me datën e raportit financiar. Sidoqoftë, kushtet ose ngjarjet në të ardhmen, mund të shkaktojnë që Banka të ndërprejë vijueshmërinë e biznesit.
- Vlerësojmë paraqitjen e përgjithshme, strukturën dhe përmbajtjen e pasqyrave financiare, duke përfshirë dhënien e informacioneve shpjeguese dhe nëse pasqyrat financiare paraqesin transaksionet dhe ngjarjet themelore në një mënyrë që arrin paraqitje të drejtë.

Ne komunikojmë me ata që janë të ngarkuar me qeverisjen, mes tjerash, fushëveprimin e planifikuar dhe kohën e auditimit si dhe gjetjet e rëndësishme të auditimit, duke përfshirë çdo mangësi të rëndësishme në kontrollat e brendshme të cilat i identifikojmë gjatë auditimit.

Deloitte Kosova Sh.p.k.

Deloitte Kosova Sh.p.k
Rr. Lidhja e Pejës, Nr. 177
Prishtinë, Republika e Kosovës
Nr. Unik identifikues.: 810468373
20 maj 2019

Arta Limani

Partnere e angazhimit:
Arta Limani

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Pasqyra e gjendjes financiare

Më 31 dhjetor të vitit 2018

<i>Në mijë Euro</i>	Shënim	2018	2017
Aktivët			
Paraja e gatshme	7	285,376	188,547
Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja	8	34,797	422,845
Letra me vlerë (Bono thesari dhe Obligacione Qeveritare)	9	758,890	592,712
Depozita me bankat e huaja	10	183,734	67,342
Mjetet e ndërlidhura me FMN	11	326,051	325,764
Prona dhe pajisjet	12	5,016	5,329
Aktive të paprekshme	13	1,790	2,065
Aktive tjera	14	1,411	9,101
Gjithsej aktivët		1,597,065	1,613,705
Detyrimët			
Detyrime ndaj bankave komerciale në vend	15	343,394	331,826
Detyrime ndaj llogarive të ndërlidhura me FMN-në	16	321,854	318,616
Detyrime ndaj institucioneve qeveritare	17	762,901	811,341
Detyrime ndaj institucioneve publike dhe komerciale	18	110,863	95,807
Detyrime nga huamarrja/et	19	2,266	2,266
Detyrime të tjera vendore	20	1,797	2,047
Gjithsej detyrimët		1,543,075	1,561,903
Kapitali dhe rezervat			
Kapitali i autorizuar	21	30,000	30,000
Fondi i rezervave	21a	21,802	22,683
Rezerva nga rivlerësimi		-	-
Neto rezultati (fitimet e mbajtura)		2,188	(881)
Gjithsej kapitali dhe rezervat		53,990	51,802
Gjithsej detyrimët, kapitali dhe rezervat		1,597,065	1,613,705

Këto pasqyra financiare të shpalosura në faqet 4 deri në 44 janë miratuar nga menaxhmenti i BQK-së më 20 maj 2019 dhe është nënshkruar në emër të tij nga:

Fehmi Mehmeti
Guvernator

Faton Ahmetaj
Drejtore për Planifikim dhe
raportim financiar

Shënimet nga 1 deri 33 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Pasqyra gjithëpërfshirëse e të ardhurave

Më 31 dhjetor të vitit 2018

<i>Në mijë Euro</i>	Shënim	2018	2017
Të ardhurat nga interesi			
Të ardhurat nga interesi		2,826	2,002
Shpenzimet nga interesi		(982)	(1,036)
Të ardhurat neto nga interesi	22	<u>1,844</u>	<u>966</u>
Të ardhurat nga tarifat dhe ndalesat			
Të ardhurat nga tarifat dhe ndalesat		2,252	2,101
Shpenzimet nga tarifat dhe ndalesat		(332)	(370)
Të ardhurat neto nga tarifat dhe ndalesat	23	<u>1,920</u>	<u>1,731</u>
Të ardhurat nga aktiviteti rregullativ dhe të ardhurat tjera operative			
Të ardhurat nga aktiviteti rregullativ	24	4,451	4,178
Të ardhurat nga grantet	25	98	106
Të ardhurat tjera operative	26	11	6
Fitimi / (humbja) nga kursi i këmbimit	29	527	(1,225) ¹
Të hyrat operative		<u>8,851</u>	<u>5,762</u>
Shpenzimet administrative (operative)			
Shpenzimet personelit	27	(4,407)	(4,453)
Zhvlerësimi dhe amortizimi	12,13	(1,029)	(978)
Shpenzimet e përgjithshme dhe administrative	28	(1,227)	(1,212)
Shpenzimet administrative (operative)		<u>(6,663)</u>	<u>(6,643)</u>
Fitimi / (Humbja) vjetore		<u>2,188</u>	<u>(881)¹</u>
Të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse			-
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse për vitin		<u>2,188</u>	<u>(881)</u>

Shënimet nga 1 deri 33 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare

¹ Fitimi / (humbja) vjetore për vitin 2018 nëse e përjashtojmë efektin e humbjes nga ndryshimi në kursin e këmbimit valutor (përkatesisht shumën 1,225 mijë euro) është **344 mijë euro**. Ky njëherit paraqet e dhe fitimin operativ faktik për vitin 2018.

Humbja nga ndryshimi i "kursit të këmbimit" është pozicioni i përkohshëm jo-operativ i rrjedhë nga zërat në valutë jo euro (USD dhe DVT-SDR), të cilët me datën e raportimit duhet të raportohen në shumën euro ekuivalente të tyre, sipas kursit valutor në datën e raportimit. Me ndryshimin e kursit të këmbimit valutor rrjedhin edhe diferenca (qoftë fitim ose humbje), që si të tilla vetëm barazojnë zërat bilancor-vlerat ekuivalentë, por që nuk janë realizime faktike (në rastin tonë humbje/shpenzimi jo-faktikë për vitin 2018 është shuma prej 1,225 mijë euro). Një shpalosje me analitike do të pasqyrohet të **shënim 29** faqe 43.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Pasqyra e ndryshimeve në ekuitet

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018

	Kapitali	Fondi rezervë	Rezervat e rivlerësimit	Fitimet e mbajtura (Neto Rezultatati/et)	Gjithsej
<i>Në mijë Euro</i>					
Gjendja më 1 janar 2018	30,000	22,683	-	(881)	51,802
Transferimi në fondin rezervë	-	(881)	-	881	-
Gjithsej transaksionet e kërkuara me ligj	-	(881)	-	881	-
Fitimi për vitin	-	-	-	2,188	2,188
Të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse	-	-	-	-	-
Gjithsejt të ardhurat gjithëpërfshirëse për vitin	-	-	-	2,188	2,188
Gjendja më 31 dhjetor 2018	30,000	21,802	-	2,188	53,990
Gjendja më 1 janar 2017	30,000	21,023	-	1,660	52,683
Transferimi në fondin rezervë	-	1,660	-	-1,660	-
Gjithsej transaksionet e kërkuara me ligj	-	1,660	-	-1,660	-
Fitimi për vitin	-	-	-	(881)	(881)
Të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse	-	-	-	-	-
Gjithsejt të ardhurat gjithëpërfshirëse për vitin	-	-	-	(881)	(881)
Gjendja më 31 dhjetor 2017	30,000	22,683	-	(881)	51,802

Shënimet shoqëruese nga 1 deri 33 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Pasqyra e rrjedhjes së parasë

Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018

<i>Në mijë Euro</i>	Shënim	2018	2017
Rrjedhja parave nga aktivitetet operacionale			
Fitimi vjetor		2,188	(881)
<i>Rregullime për:</i>			
Zhvlerësimin	12	657	615
Amortizimin	13	372	363
Të ardhurat nga grantet	25	(99)	(105)
Fitimi nga shitja e pajisjeve		-	-
Të ardhurat nga interesi	22	(2,826)	(2,002)
Shpenzimet nga interesi	22	982	1,036
		1,274	(974)
Ndryshime në bono thesari		(162,114)	(25,441)
Ndryshime në depozita me bankat e huaja		(114,999)	135,000
Ndryshime në mjetet e ndërlidhura me FMN		(147)	(49,880)
Ndryshime në aktive të tjera		7,690	(7,817)
Ndryshime në detyrimet ndaj bankave komerciale në vend		11,568	35,427
Ndryshime në detyrimet ndaj llogarive të të ndërlidhura me FMN-në		3,093	35,288
Ndryshime në detyrimet ndaj institucioneve qeveritare		(48,439)	92,905
Ndryshime në detyrimet ndaj institucioneve publike dhe komerciale		15,055	36,941
Ndryshime në huamarrja/et		-	133
Ndryshime në detyrimet e tjera vendore		(152)	109
		(287,171)	251,691
Interesa të marra		(1,372)	(2,344)
Interesa të paguara		(837)	(717)
Paraja neto e gjeneruar nga/(përdorur në) aktivitetet operacionale		(289,380)	248,630
Rrjedhja e parave nga aktivitetet investuese			
Të hyrat nga shitja e pajisjeve		-	-
Blerja e pajisjeve	12	(364)	(1,461)
Blerja e aktiveve të paprekshme	13	(77)	(157)
Paraja neto e përdorur në aktivitetet investuese		(441)	(1,618)
Rrjedhja e parave nga aktivitetet investuese			
Të hyrat nga grantet		-	5
Paraja neto e gjeneruar nga aktivitetet financuese		-	5
Rritja/(zbritja) neto në para dhe ekuivalentet e saj		(289,821)	247,017
Efekti i normë së këmbimit		-	-
Paraja dhe ekuivalentët e saj më 1 janar		618,728	371,711
Paraja dhe ekuivalentët e saj më 31 dhjetor	30	328,907	618,728

Shënimet shoqëruese nga 1 deri 33 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

1. Subjekti raportues

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës (nga këtu e tutje "BQK" ose "Banka"), pasardhëse e Autoritetit Qendror Bankar të Kosovës, është një subjekt i pavarur juridik me kompetenca të plota si një person juridik sipas ligjit të aplikueshëm në Republikën e Kosovës. BQK është një subjekt publik i veçantë i cili ka autoritetin për të licencuar, mbikëqyrur dhe rregulluar institucionet financiare në Republikën e Kosovës. Banka vepron në përputhje me Ligjin nr. 03/L-209 për "Bankën Qendrore të Republikës së Kosovës" të cilit tash e tutje i referohemi si ("Ligji për BQK-në"). Sipas këtij ligji objektivat kryesore të BQK-së janë si vijon:

- të nxisë dhe të mbajë një sistem të qëndrueshëm financiar, duke përfshirë një sistem të sigurt, të shëndetshëm dhe efikas të pagesave.
- të kontribuojë në arritjen dhe mbajtjen e stabilitetit të brendshëm të çmimeve.
- të mbështes politikatat e përgjithshme ekonomike të Qeverisë.

Siç është përshkruar në ligj, BQK duhet të veprojë në përputhje me parimet e një tregu të hapur me një konkurrencë të lirë, duke favorizuar ndarjen efikase të resurseve.

BQK vepron nga zyrat e saj që gjenden në Prishtinë. Adresa e regjistruar e zyrës së BQK-së është si më poshtë:

Rr. Garibaldi nr. 33

Prishtinë, Kosovë.

Bordi i Bankës Qendrore, Bordi Ekzekutiv dhe Guvernatori

Organet vendimmarrëse të BQK-së janë Bordi i Bankës Qendrore, Bordi Ekzekutiv dhe Guvernatori. Sipas nenit 34, paragrafit 2, si dhe dispozitës së përkohshme të nenit 79, paragraf 2, të Ligjit për BQK-në, Bordi i Bankës Qendrore përbëhet nga Guvernatori, dhe katër² anëtar jo-ekzekutiv dhe është përgjegjës për mbikëqyrjen e zbatimit të politikave si dhe mbikëqyrjen e administrimit dhe operacioneve të BQK-së.

Më 31 dhjetor 2018, Bordi i Bankës Qendrore përbëhej nga këta anëtarë:

- Flamur Mrasori – Kryetar i Bordit (jo ekzekutivë)
- Fehmi Mehmeti – Guvernator
- Behxhet Brajshori – Anëtar (jo ekzekutivë)
- Nuhi Ahmeti – Anëtar (jo ekzekutivë)

Bordi Ekzekutiv me 31 dhjetor 2018 përbëhet nga Guvernatori, i cili është Kryesues dhe dy Zëvendësguvernatorët dhe është përgjegjës për implementimin e politikave të BQK-së dhe të operacioneve të saj.

2. Baza e përgatitjes

a) Deklarata e përputhshmërisë

Pasqyrat financiare janë përgatitur në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar ("SNRF").

b) Baza e matjes

Pasqyrat financiare janë përgatitur duke përdorur bazat e matjes të specifikuar nga SNRF-ja për secilin lloj të aktiveve, detyrimeve, të ardhurave dhe shpenzimeve. Bazat e matjes janë shpalosur më në detaje në politikatat kontabël në shënimin 3 më poshtë.

² Një anëtar jo ekzekutiv është pozitë lirë për t'u plotësuar.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

2. Baza e përgatitjes (në vazhdim)

c) Valuta funksionale dhe e prezantimit

Këto pasqyra financiare prezantohen në Euro ("EUR"), e cila është valuta funksionale e BQK-së, përveq nëse është specifikuar ndryshe në ndonjë shënim analitik. Nëse nuk është shënuar ndryshe, informacioni financiar i prezantuar është rrumbullakësuar në mijëshen më të afërt.

d) Përdorimi i vlerësimeve dhe gjykimeve

Përgatitja e pasqyrave financiare kërkon nga menaxhmenti që të bëjë gjykime, vlerësime dhe supozime që ndikojnë në zbatimin e politikave dhe në shumatat e raportuara të aktiveve dhe detyrimeve, të ardhurave dhe shpenzimeve. Rezultatet faktike mund të ndryshojnë nga ato të vlerësuara.

Vlerësimet dhe supozimet shqyrtohen në bazë të vazhdueshme. Rishikimet e vlerësimeve kontabël njihen në periudhën në të cilën vlerësimi rishikohet dhe në periudhat e ardhshme nëse ato ndikohen. Në veçanti, informatat në lidhje me fushat e rëndësishme të vlerësimit të pasigurisë dhe vendimeve të rëndësishme për zbatimin e politikave kontabël që kanë ndikimin më të konsiderueshëm në shumatat e pranuar në pasqyrat financiare janë përshkruar më poshtë në shënimin 5.

Politikat kontabël të paraqitura më poshtë janë zbatuar në mënyrë të qëndrueshme në të gjitha periudhat e prezantuara në këto pasqyra financiare.

3. Politikat e rëndësishme kontabël

a) Transaksionet në valutë të huaj

Transaksionet në valutë të huaj vlerësohen në valutën funksionale me kursin e këmbimit në datat e kryerjes së transaksioneve. Pasuritë dhe detyrimet monetare të shprehura në valutë të huaj rivlerësohen me kursin zyrtar të këmbimit të asaj date. Fitimi apo humbja nga valutat e huaja për zërat monetarë është diferenca ndërmjet kostove të amortizuara në valutën funksionale në fillim të periudhës, e rregulluar me interesin efektiv dhe pagesat gjatë periudhës, dhe kostove të amortizuara në monedhë të huaj të rivlerësuara me kursin e këmbimit në fund të periudhës. Aktivitetet dhe detyrimet jo-monetare në monedhë të huaj që maten me vlerë të drejtë rivlerësohen në monedhë funksionale në kursin e këmbimit në datën kur është përcaktuar ajo vlerë e drejtë. Diferencat nga valutat e huaja që rrjedhin nga rivlerësimi njihen si fitim ose humbje.

b) Interesi

Të hyrat dhe shpenzimet nga interesi njihen si fitim apo humbje bazuar në metodën e interesit efektiv. Norma e interesit efektiv është norma që zbrit pagesat dhe arkëtimet e pritshme në të ardhmen gjatë jetëgjatësisë së aktivitetit ose detyrimit financiar (ose kur është e përshtatshme, për një periudhë më të shkurtër) deri në vlerën kontabël të aktivitetit ose detyrimit financiar. Norma e interesit efektiv përcaktohet në njohjen fillestare të aktivitetit ose detyrimit financiar dhe nuk rishikohet më pas.

Llogaritja e normës së interesit efektiv përfshin të gjitha komisionet dhe shumatat e paguara apo kostot e transaksioneve të pranuar dhe zbritjet apo primet që janë pjesë përbërëse e normës së interesit efektiv.

Kostot e transaksioneve përfshijnë kosto shtesë të ngarkueshme drejtpërdrejt për blerjen, emetimin apo largimin e një aktivi apo detyrimi financiar.

Të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi të paraqitura në humbje apo fitim përfshijnë interesat nga aktivitetet ose detyrimet financiare me kosto të amortizuar mbi bazën e interesit efektiv.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

3. Politika të rëndësishme kontabël (në vazhdim)

c) Tarifa dhe komisione

Të hyrat dhe shpenzimet nga tarifat dhe komisionet të cilat janë pjesë përbërëse e normës së interesit efektiv për një mjet apo detyrim financiar, përfshihen në matjen e normës së interesit efektiv.

Të hyrat tjera nga komisionet dhe tarifat, përfshirë tarifat e transaksioneve për llogaritë operative, tarifat e transferimit të fondeve dhe të licencimit njihen në momentin e kryerjes së shërbimeve të lidhura me to.

Shpenzime të tjera për komisione dhe tarifa lidhen kryesisht me tarifa transaksionesh dhe shërbimesh të cilat shpenzohen në momentin që shërbimet përfitohen.

d) Përfitimet e punonjësve

BQK kryen kontributet për sigurimet shoqërore të detyrueshme që përcaktojnë përfitimet pensionale të punonjësve kur ata dalin në pension. Këto kontribute klasifikohen sipas planeve të kontributit të përcaktuara, bazuar në legjislacionin e Kosovës. Kontributet e BQK-së ngarkohen si shpenzim në të ardhura në momentin kur ato ndodhin.

e) Tatimi dhe shpërndarja e fitimit

BQK-ja është e përjashtuar nga tatimi mbi fitimin sipas Ligjit nr. 03/L-209 të miratuar më 22 korrik 2010. Shih shënimin 4 (f) se si BQK-ja alokon fitimin e saj.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

3. Politika të rëndësishme kontabël (në vazhdim)

f) Aktivet dhe detyrimet financiare

Banka klasifikon investimet e saja në këto kategori: Aktivet financiare në vlerë reale përmes fitimit apo humbjes, kreditë dhe detyrimet, aktivet financiare të mbajtura deri në maturim dhe pasuri financiare të gatshme për tregtim. Ky klasifikim varet nga qëllimi për të cilin investimet janë siguruar. Menaxhmenti përcakton klasifikimin e investimeve të tij sipas njohjes fillestare dhe e rivlerëson këtë gjatë çdo date të raportimit.

Aktivët financiarë në vlerë reale përmes fitimit apo humbjes

Kjo kategori ka dy nënkategori: aktivet financiare të mbajtura për tregtim dhe ato të përcaktuara sipas vlerës fillestare reale të fitimit apo humbjes. Një pasuri financiare klasifikohet në "aktivet financiare me vlerë reale sipas kategorisë së fitimit apo humbjes së pësuar nëse parimisht sigurohet me qëllim të shitjes afatshkurtër, nëse formon një pjesë të portofolit të aktiveve financiare në të cilat ka dëshmi të përfitimit afatshkurtër, apo nëse përcaktohet kështu nga menaxhmenti.

Kreditë dhe të arkëtueshmet

Kreditë dhe të arkëtueshmet janë mjete financiare jo-derivative me pagesa fikse apo të përcaktueshme dhe që nuk kuotizohen në një treg aktiv përveç atyre që Banka ka për qëllim t'i shesë në afat të shkurtër apo që i ka përcaktuar në vlerën reale sipas fitimit apo humbjes apo vënë në dispozicion për shitje. Fillimisht kreditë dhe të arkëtueshmet njihen në vlerë reale dhe më pas maten në vlerën e amortizuar duke shfrytëzuar metodën e interesit efektiv, minus provizionin për efekt zhvlerësimi. Dispozitat për dëmin e kredive dhe të arkëtueshme përcaktohet kur ka prova objektive se Banka nuk do të jetë në gjendje që të arkëtojë të gjitha shumat e detyrueshme sipas kushteve fillestare. Banka nuk ka aktive të klasifikuara në këtë kategori.

Mjetet financiare të mbajtura deri në maturim

Aktivët financiarë të mbajtura deri në maturim janë pasuri financiare jo-derivative me pagesa fikse apo të përcaktueshme dhe me maturitet fiks përveç atyre që plotësojnë përkufizimin e kreditorëve dhe detyrimeve që menaxhmenti i Bankës ka qëllim dhe mundësi pozitive që të mbaj deri në maturitetit. Fillimisht aktivët njihen në vlerë reale dhe më pas maten në vlerën e amortizuar duke shfrytëzuar metodën e interesit efektiv, minus provizionin për efekt zhvlerësimi. Provizioni për dëmin e shumave të mbajtura në maturim përcaktohet kur ka prova objektive se Banka nuk do të jetë në gjendje që të arkëtojë të gjitha shumat e detyrimeve sipas kushteve fillestare.

Mjetet financiare të gatshme për tregtim

Mjetet financiare të gatshme për tregtim janë pasuri financiare jo-derivative të cilat ose përcaktohen në këtë kategori ose klasifikohen në ndonjërin nga kategoritë tjera. Banka nuk ka aktive të klasifikuara në këtë kategori.

i. Njohja

BQK-ja fillimisht njeh depozitat në datën kur ato krijohen. Të gjitha mjetet dhe detyrimet e tjera financiare njihen fillimisht në datën e tregtimit në të cilën BQK bëhet palë në kushtet kontraktuale të instrumentit.

Aktivi financiar apo detyrimi financiar fillimisht matet me vlerën e drejtë, të cilës i shtohen, për zë jo me vlerën e drejtë përmes fitimit apo humbjes, kostot e transaksionit që i atribuohen direkt blerjes apo emetimit të tyre.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

3. Politika të rëndësishme kontabël (në vazhdim)

f) Mjetet dhe detyrimet financiare (në vazhdim)

ii. Çregjistrimi

BQK-ja çregjistron një aktiv financiar kur të drejtat kontraktuale të rrjedhjeve të parasë që vijnë nga asetë financiar mbarojnë, ose transferon të drejtat për të marrë rrjedhjet e kontraktuara të parasë mbi aktivin financiar në një transaksion në të cilin transferohen në thelb të gjitha risqet dhe përfitimet nga pronësia e asetit financiar. Çdo interes në aktivin financiar të transferuar i cili është krijuar apo mbajtur nga BQK-ja njihet si një pasuri apo detyrim i ndarë. Në çregjistrimin e një mjeti (aseti) financiar, ndryshimi në mes të vlerës bartëse të tij (ose vlerës kontabël të ndarë në pjesën e tij të transferuar), dhe shumën e (i) vlerës së marrë (duke përfshirë çdo aset të ri që ka marrë minus çdo detyrim të ri të supozuar) dhe (ii) çdo fitim apo humbje kumulative që është njohur në të ardhurat e tjera të përmbledhura, njihet si fitim ose humbje.

BQK-ja çregjistron një detyrim financiar kur detyrimet kontraktuale janë anuluar, ndërprerë apo shuar.

iii. Netimi

Mjetet dhe detyrimet financiare netohen me njëra-tjetrën dhe shuma neto paraqitet në pasqyrën e gjendjes financiare atëherë dhe vetëm atëherë kur BQK-ja ka të drejtën ligjore për të netuar këto shuma dhe ka si qëllim ose t'i shlyejë në një bazë neto ose të realizojë pasurinë dhe të shlyejë detyrimin njëkohësisht.

Të ardhurat dhe shpenzimet paraqiten në bazë neto vetëm atëherë kur lejohet nga standardet kontabël, ose për fitimet dhe humbjet e krijuara nga një grup transaksionesh të ngjashme.

iv. Matja e kostos së amortizuar

Kostoja e amortizuar e një mjeti ose detyrimi financiar është vlera me të cilën mjeti ose detyrimi financiar matet në momentin e njohjes fillestare, duke i zbritur pagesat e principalit, plus ose minus amortizimin e akumuluar duke përdorur metodën e interesit efektiv të çdo difference ndërmjet vlerës fillestare të njohur dhe vlerës në maturim, minus çdo zbritje për efekt zhvlerësimi.

v. Matja e vlerës së drejtë

Vlera e drejt (reale) është çmimi që do të merret për të shitur një aktive apo që do të paguhet për të transferuar një detyrim në një transaksion të rregullt mes pjesëmarrësve të tregut në datën e matjes.

Kur është e disponueshme, BQK-ja mat vlerën e drejtë e një instrumenti duke përdorur çmimet e kuotuar në një treg aktiv për atë instrument. Një treg konsiderohet si aktiv, nëse çmimet e kuotuar janë të disponueshme në mënyrë të shpejtë dhe të rregullt dhe përfaqësojnë transaksionet që ndodhin aktualisht dhe rregullisht në treg në bazë të vullnetshme midis palëve.

Nëse tregu për instrumentin financiar nuk është aktiv, BQK vendos vlerën e drejtë duke përdorur një teknikë vlerësimi. Teknikat e vlerësimit përfshijnë përdorimin e transaksioneve më të fundit të midis palëve të mirë informuara dhe ne formë të vullnetshme, (nëse janë të disponueshme), referimin në vlerën e drejtë aktuale të instrumenteve tjera që në thelb janë të njëjta, analizat e zbritjes së rrjedhave të parasë dhe modelet e vlerësimit të çmimit. Teknika vlerësuese e zgjedhur, përdor maksimalisht të dhënat e tregut, mbështetet sa më pak të jetë e mundur në vlerësimet specifike të BQK-së, përfshin të gjithë faktorët që pjesëmarrësit në treg do t'i merrnin parasysh në vendosjen e çmimit dhe janë në përputhje me metodologjitë e pranura ekonomike për vendosjen e çmimit të instrumenteve financiare. Të dhënat për teknikat vlerësuese paraqesin në mënyrë të arsyeshme pritjet e tregut dhe masat e faktorëve të riskut që ekzistojnë në instrumentin financiar. BQK-ja kalibron teknikat vlerësuese dhe i teston ato për vlefshmërinë duke shfrytëzuar çmimet nga transaksionet aktuale të dallueshme të tregut në të njëjtin instrument apo në bazë të të dhënave tjera të dallueshme dhe të disponueshme në treg.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

3. Politika të rëndësishme kontabël (në vazhdim)

f) Mjetet dhe detyrimet financiare (në vazhdim)

vi. Identifikimi dhe matja e dëmtimit

Në çdo datë raportimi, BQK vlerëson nëse ka evidencë objektive që mjetet financiare të cilat nuk mbahen me vlerën e tregut përmes fitimit ose humbjes janë zhvlerësuar. Mjetet financiare zhvlerësohen kur evidenca objektive paraqet që një ngjarje që sjell humbje ka ndodhur pas njohjes fillestare të aktivitetit dhe që ngjarja që sjell humbje ka një ndikim në rrjedhjet e ardhshme të parasë së aktivitetit, të cilat mund të maten me besueshmëri.

Evidenca objektive që mjetet financiare janë të zhvlerësuara mund të përfshijë mospagesa ose vështirësi financiare të huamarrësit, ristrukturimin e një depozite apo paradhënie nga BQK-ja me kushte dhe afate të cilat BQK-ja përndryshe nuk do t'i kishte konsideruar, që janë indikator se një huamarrës ose emetues i letrave me vlerë po falimenton, zhdukja e një tregu aktiv për letrat me vlerë, ose të dhëna të tjera të dukshme lidhur me një grup aktivesh si p.sh ndryshime të pafavorshme në statusin e pagesave të një huamarrësi ose emetuesi në BQK, ose kushte ekonomike që lidhen me mospagesën në kohë në BQK.

Humbja në vlerë (zhvlerësimi) i aktiveve financiare të kryer me koston e amortizuar llogaritet si diferenca mes vlerës kontabël të aktiveve financiare dhe vlerës aktuale të rrjedhjeve të vlerësuara të parave që skontohej me normën origjinale të interesit efektiv të aktivitetit. Humbjet njihen në pasqyrën e të ardhurave dhe pasqyrohen në një llogari provizioni përkundrejt huave dhe paradhënieve. Interesat mbi aktivitetet e zhvlerësuara, nëse janë të zbatueshme, vazhdojnë të njihen nëpërmjet skontimeve të pandryshueshme. Kur një ngjarje vijuese shkakton zvogëlim të zhvlerësimit, zhvlerësimi anulohet nëpërmjet të ardhurave ose humbjeve.

g) Paraja dhe ekuivalentët e saj

Për qëllimin e pasqyrës së rrjedhjes së parasë, paraja dhe ekuivalentët e saj përfshijnë kartëmonedhat gatshme, depozita me bankat dhe aktive financiare me rrjedhje të madhe me maturitet origjinal për më pak se tre muaj, të cilat janë objekt i një Risku jo-domethënës të ndryshimeve në vlerën e tyre të drejtë dhe përdoren nga BQK-ja në administrimin e detyrimeve afatshkurtra.

Paraja dhe ekuivalentët e saj mbahen në pasqyrën e gjendjes financiar me kosto të amortizuar.

h) Letra me vlerë të investimit

Letrat me vlerë, që janë Bonot e Thesarit, maten fillimisht me vlerën e drejtë plus kosto të tjera të drejtpërdrejta të transaksionit, dhe në vijim trajtohen si investime që mbahen deri në maturim.

Letrat me vlerë që mbahen deri në maturim janë mjete financiare jo-derivative me pagesa fikse ose të përcaktueshme dhe maturitet fiks, të cilat BQK-ja ka synimin e pozitiv dhe aftësinë që t'i mbajë deri në maturim, dhe të cilat nuk janë përcaktuar me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes. Letrat me vlerë që mbahen deri në maturim përfshijnë bonot e thesarit.

Letrat me vlerë që mbahen deri në maturim mbahen me kosto të amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv. Çfarëdo shitje apo ri-klasifikim i një shume të konsiderueshme të investimeve të mbajtura deri në maturitet të cilat nuk janë afër maturitetit të tyre, që do të rezultonte në ri-klasifikimin e të gjitha investimeve të mbajtura në maturitet të gatshme për shitje, dhe do të parandalonte BQK-në që të klasifikojë letrat me vlerë të investimit si të mbajtura në maturitet për vitin aktual dhe dy vitet vijuese financiare.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

3. Politika të rëndësishme kontabël (në vazhdim)

i) Prona dhe pajisjet

i. Njohja dhe matja

Zërat e pronës dhe pajisjeve paraqiten me kosto minus amortizimin e akumuluar dhe humbjet e akumuluar nga ndryshimi në vlerë.

Kosto përfshin shpenzime që janë drejtpërdrejt të lidhura me blerjen e mjetit. Kosto e mjeteve të ndërtuara nga vetë BQK-ja përfshin koston e materialeve dhe të fuqisë punëtore të drejtpërdrejtë, kosto të tjera që lidhen drejtpërdrejt me sjelljen e mjetit në gjendjen funksionale që ai të jetë i përdorshëm në mënyrën e synuar, dhe kostot e çmontimit dhe lëvizjes së pajisjeve dhe restaurimin e ambientit ku ato janë vendosur.

Programe kompjuterike të blera që janë thelbësore për funksionimin e pajisjes përkatëse kapitalizohen si pjesë e asaj pajisjeje.

Kur pjesë të një elementi të pronës dhe pajisjeve kanë jetëgjatësinë e dobishme të ndryshme, ato kontabilizohen si elemente të veçanta (komponentë kryesor) të pronës dhe pajisjes.

ii. Kosto pasuese

Kostoja e zëvendësimit të një pjese të një elementi të pronës ose pajisjeve njihet në vlerën e mbartur të elementit nëse është e mundur që përfitime të ardhshme ekonomike nga përdorimi i atij mjeti të rrjedhin në BQK, dhe kostoja e tij mund të matet me besueshmëri. Kostot e servisimit të përditshëm të pronës dhe pajisjes (aktiveve afatgjata materiale) njihen në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve në momentin kur ndodhin.

iii. Zhvlerësimi

Zhvlerësimi njihet në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve me metodën lineare përgjatë jetëgjatësisë të secilës pjesë të një elementi të aktiveve afatgjata materiale.

Vlerësimi i jetëgjatësisë për periudhën aktuale dhe krahasuese është si më poshtë:

	2018	2017
Investimet në objekte me qira	20 vite	20 vite
Pajisje	5 vite	5 vite
Kompjuterë	3 vite	3 vite
Automjete	5 vite	5 vite

Jetëgjatësia e pajisjeve tjera vlerësohet rast pas rasti. Metoda e zhvlerësimit, jetëgjatësia dhe vlera e mbetur rivlerësohen në datën e raportimit.

j) Asetet e paprekshme

Programet kompjuterike të blera nga BQK-ja njihen me koston historike të zvogëluar për zhvlerësimin e akumuluar dhe humbjet e akumuluar nga ndryshimi në vlerë.

Shpenzimet e mëvonshme për programet kompjuterike kapitalizohen vetëm kur këto shpenzime rrisin përfitimin e ardhshëm ekonomik prej këtij aktivi. Të gjitha shpenzimet e tjera njihen në periudhën që ndodhin.

Shpenzimi i amortizimit njihet në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve, bazuar mbi metodën lineare të amortizimit gjatë jetës së dobishme ekonomike të programit kompjuterik, prej datës në të cilën ky program është i gatshëm për përdorim. Jeta e dobishme ekonomike e programeve kompjuterike bazohet në vlerësimin për shfrytëzimin e atij programi pa qenë nevoja për ndonjë përmirësim të madh, aktualisht nga 3 deri në 10 vite.

3. Politika të rëndësishme kontabël (në vazhdim)

k) Rënia në vlerë e mjeteve jo-financiare

Vlera kontabël e mjeteve jo-financiare të BQK-së, rishikohet në çdo datë raportimi për të përcaktuar nëse ka evidenca për ndryshim në vlerë. Nëse ka evidenca të tilla atëherë vlerësohet vlera e rikuperueshme e mjetit.

Humbje nga rënia në vlerë njihet nëse vlera kontabël e një asemi ose e njësisë gjeneruese të parasë tejkalon vlerën e rikuperueshme. Njësia gjeneruese e mjeteve monetare është grupi me i vogël i identifikueshëm i asetëve që gjeneron rrjedhë të parasë që janë të pavarura nga mjetet dhe grupet e tjera. Humbjet nga rënia në vlerë njihen në pasqyrën e të ardhurave. Humbjet nga rënia në vlerë e njësisë gjeneruese të parasë shpërndahen në mënyrë proporcionale midis asetëve të tjera të njësive (grupi të njësive) në baza proporcionale. Vlera e rikuperueshme e një aktivi ose e njësive gjeneruese të parasë është më e madhja ndërmjet vlerës së tij në përdorim dhe vlerës së drejtë minus kostot e shitjes. Në vlerësimin e vlerës në përdorim, rrjedhjet e ardhshme të vlerësuar të mjeteve monetare zbriten në vlerën e tyre aktuale duke përdorur një normë zbritjeje para taksave që reflekton vlerësimet aktuale të tregut për vlerën në kohë të parasë dhe risqet specifike për aktivin.

Humbjet nga rënia në vlerë të njohura në periudhat e mëparshme vlerësohen në çdo datë raportimi për të përcaktuar nëse rënia në vlerë është zbutur ose nuk ekziston më. Një humbje nga rënia në vlerë anulohet nëse ka pasur ndryshim në vlerësimet e përdorura për përcaktimin e vlerës së rikuperueshme. Humbja nga rënia në vlerë anulohet deri në atë masë sa vlera kontabël e aktivit nuk tejkalon vlerën kontabël që do të përcaktohej duke i zbritur amortizimin dhe zhvlerësimin, dhe sikur të mos ishte njohur ndonjë humbje nga rënia në vlerë.

l) Detyrimet financiare

Burimet e financimit të BQK-së janë depozitat nga institucionet ndërkombëtare, qeveritare, publike, bankare dhe institucione të tjera financiare. Detyrimet financiare maten me koston e amortizuar duke përdorur metodën e normës së interesit efektiv.

m) Të ardhurat nga grantet

Grandet qeveritare njihen fillimisht si të ardhura të shtyra kur ekziston një siguri e arsyeshme se ato do të merren dhe se BQK-ja do t'i përmbahet kushteve lidhur me grandin. Grandet që BQK-ja përfiton për shpenzime njihen si fitim ose humbje në baza sistematike në të njëjtat periudha në të cilat njihen shpenzimet. Grandet që BQK-ja përfiton për koston e një asemi njihen në fitim ose humbje në baza sistematike përgjatë jetës së përdorimit të asetit.

n) Pagat e financuara nga donatorët

Individë të caktuar të angazhuar në BQK janë ekspertë ndërkombëtar të caktuar dhe financiar për një afat të shkurtër nga organizatat ndërkombëtare. Financimi nga këto organizata ndërkombëtare ndër të tjera përfshin, por nuk kufizohet në pagesën e pagave të këtyre ekspertëve ndërkombëtar. Duke qenë se kjo ndihmë i paguhet personave të caktuar drejtpërdrejt nga organizatat ndërkombëtare, nivelet e pagesës nuk janë të njohura dhe as nuk janë të përfshira në këto pasqyrat financiare.

o) Provizionet

Provizioni njihet nëse, si rezultat i ngjarjeve që kanë ndodhur në të kaluarën, BQK-ja ka detyrime aktuale ligjore ose konstruktive që mund të vlerësohen në mënyrë të besueshme, dhe është e mundshme që një dalje e parave apo të mirave ekonomike do të kërkohet për të shlyer detyrimin. Provizionet përcaktohen duke e zbritur rrjedhjen e ardhshme të parasë me një normë para tatimit e cila reflekton vlerësimin aktual të tregut për vlerën kohore të parasë dhe kur është e përshtatshme, riskun specifike për detyrimet.

Provizioni për kontrata të ngarkuara njihet kur përfitimet e pritura për t'u nxjerrë nga BQK-ja nga kontrata janë më të vogla se kostoja e pashmangshme e realizimit të detyrimeve sipas kontratës. Provizionin matet në vlerën aktuale me më të voglën midis koston së pritshme të ndërprerjes së kontratës dhe koston së pritshme neto të vazhdimit të kontratës. Përpara se të njihet një provizion, BQK njeh çdo humbje nga rënia në vlerë e asetit të lidhur me atë kontratë.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

3. Politika të rëndësishme kontabël (në vazhdim)

p) Ndryshimet në politikat dhe shpalosjet kontabël

(i) Standardet dhe interpretimet efektive për periudhën aktuale

Ndryshimet e mëposhtme të standardeve ekzistuese të publikuara nga Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit janë në fuqi për periudhën raportuese:

- **SNRF 9 “Instrumente financiare”** (efektive për periudha vjetore që fillojnë me ose pas 1 janarit 2018),
- **SNRF 15 “Të ardhura nga kontratat me klientë”** dhe ndryshime të metutjeshme (efektive për periudha vjetore që fillojnë me ose pas 1 janarit 2018),
- **Ndryshimet në SNRF 2 “Pagesat e bazuara në aksione”** – Klasifikimet dhe Matjet e transaksioneve të pagesave të bazuara në aksione (efektive për periudha vjetore që fillojnë me ose pas 1 janarit 2018),
- **Ndryshimet në SNRF 4 “Kontratat e Sigurimeve”** - Zbatimi i SNRF 9 "Instrumentet Financiarë" me SNRF 4 "Kontratat e Sigurimeve" (efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2018 ose kur SNRF 9 "Instrumentet Financiarë" aplikohet për herë të parë),
- **Ndryshimet në SNK 40 "Prona e investuar"** - Transferet e Pronës së Investimit (efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2018),
- **Ndryshimet në SNRF 1 dhe SNK 28 për shkak të "Përmirësimeve të SNRF-ve (cikli 2014-2017)"** që rezultojnë nga projekti vjetor i përmirësimit të SNRF-ve (SNRF 1, SNRF 12 dhe SNK 28) kryesisht me qëllim heqjen e mospërputhjeve dhe sqarimin e formulimit (ndryshimet në SNRF 1 dhe SNK 28 duhet të zbatohen për periudhat vjetore që fillojnë me ose pas 1 janarit 2018),
- **KIRFN 22 "Transaksionet në monedhë të huaj dhe Konsiderata paraprake"** (efektive për periudhat vjetore që fillojnë me ose pas 1 janarit 2018),

Miratimi i këtyre ndryshimeve në standardet dhe interpretimet ekzistuese nuk ka sjellë ndonjë ndryshim material në pasqyrat financiare të Bankës.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

3. Politika të rëndësishme kontabël (në vazhdim)

p) Ndryshimet në politikat dhe shpalosjet kontabël (në vazhdim)

ii) Standardet dhe interpretimet në përfundim që ende nuk janë efektive

Standardet dhe interpretimet që janë lëshuar, por që nuk janë ende efektive, deri në datën e nxjerrjes së pasqyrave financiare të Bankës, janë dhënë më poshtë:

- **SNRF 16 "Qiratë"** (efektive për periudha vjetore që fillojnë me ose pas 1 janarit 2019),
- **SNRF 17 "Kontratat e Sigurimeve"** (efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2021),
- **Ndryshimet në SNRF 3 "Kombinimet e Biznesit"** - Përcaktimi i një Biznesi (efektiv për kombinime biznesi për të cilat data e blerjes është në ose pas fillimit të periudhës së parë vjetore të raportimit që fillon më ose pas 1 janarit 2020 dhe për blerjet e aktiveve që ndodhin në ose pas fillimit të asaj periudhe).
- **Ndryshimet në SNRF 9 "Instrumentet Financiare"** - Karakteristikat e parapagimit me kompensim negativ (efektiv për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2019),
- **Ndryshimet në SNRF 10 "Pasqyrat Financiare të Konsoliduara" dhe SNK 28 "Investimet në Shoqëritë dhe Sipërmarrjet e Përbashkëta"** - Shitja ose Kontributi i Aktiveve midis një Investitori dhe Bashkëpunëtorit të tij ose sipërmarrjes së përbashkët dhe ndryshimeve të mëtejshme (data efektive shtyhet për një kohë të pacaktuar deri në metoda e kapitalit është përfunduar),
- **Ndryshimet në SNK 1 "Paraqitja e Pasqyrave Financiare" dhe SNK 8 "Politikat Kontabël, Ndryshimet në Vlerësimet Kontabël dhe Gabimet"** - Përkufizimi i Materialit (efektiv për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 Janarit 2020)
- **Ndryshimet në SNK 19 "Përfitimet e Punonjësve"** - Ndryshimi i Planit, Reduktimi ose Zgjidhja (efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2019),
- **Ndryshimet në SNK 28 "Investimet në Shoqëritë dhe Sipërmarrjet e Përbashkëta"** - Interesat Afatgjatë në Shoqëritë dhe Sipërmarrjet e Përbashkëta (efektive për periudhat vjetore që fillojnë në ose pas 1 janar 2019),
- **Ndryshimet në standarde të ndryshme për shkak të "Përmirësimeve të SNRF-ve (cikli 2015 - 2017)"** që rezultojnë nga projekti vjetor i përmirësimit të SNRF-ve (SNRF 3, SNRF 11, SNK 12 dhe SNK 23) kryesisht me qëllim heqjen e mospërputhjeve dhe sqarimin e formulimit efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2019),
- **Ndryshimet në Referencat në Kornizën Konceptuale në Standardet e SNRF** (efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 Janarit 2020).
- **KIRFN 23 "Pasiguria mbi Trajtimin e Taksave mbi të Ardhurat"** (efektive për periudhat vjetore që fillojnë me ose pas 1 janarit 2019).

Banka ka zgjedhur të mos miratojë këto standarde, rishikime dhe interpretime përpara datave efektive të tyre. Banka parashikon që adoptimi i këtyre standardeve, rishikimeve dhe interpretimeve nuk do të ketë ndikim material në pasqyrat financiare të bankës në periudhën e aplikimit fillestar.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar

a) Hyrje dhe vështrim

BQK është ekspozuar ndaj risqeve të mëposhtme nga përdorimi i instrumenteve financiare:

- Rreziku kreditor
- Rreziku operacional
- Rreziku i likuiditetit
- Rrezikuu i tregut

Ky shënim paraqet informacion lidhur me ekspozimin e BQK-së ndaj rreziqeve të mësipërme, objektivave, politikave dhe procedurave të BQK-së për matjen dhe menaxhimin e riskut si dhe administrimi i kapitalit nga BQK-ja. Shënime të tjera sasiore dhe cilësore janë përfshirë përgjatë këtyre pasqyrave financiare.

Struktura e menaxhimit të rrezikut

Krijimi dhe mbikëqyrja e administrimit të rrezikut të BQK-së është përgjegjësi e Bordit të Bankës Qendrore. Menaxhmenti i BQK-së raporton rregullisht nëpërmjet Bordit Ekzekutiv të BQK-së tek Bordi i Bankës mbi praktikën e administrimit të rrezikut. Bordi Ekzekutiv, Komiteti i Investimeve dhe Departamenti për menaxhimin e rrezikut e kanë për detyrë të bëjnë hartimin dhe monitorimin e politikave të administrimit të rrezikut të BQK-së. Këto politika zbatohen më pas nga njësitë përkatëse organizative.

Politikat e administrimit të rrezikut të BQK-së janë krijuar për të identifikuar dhe analizuar rreziqet me të cilat përballet BQK-ja, si dhe të vendos kufizime dhe kontroll të duhur për rreziqet, dhe të monitoroj rreziqet dhe respektimin e limiteve të vendosura. Politikat dhe sistemet e administrimit të rrezikut rishikohen rregullisht në mënyrë që të reflektojnë ndryshimet në kushtet, produktet dhe shërbimet e ofruara të tregut. BQK-ja, me anë të trajnimeve, standardeve dhe procedurave të administrimit, synon të zhvilloj një mjedis kontrolli efektiv dhe të disiplinuar, në të cilin të gjithë punonjësit të jenë të vetëdijshëm për rolet dhe detyrimet e tyre.

Komiteti i Auditimit të BQK-së është përgjegjës për monitorimin dhe rishikimin e pajtueshmërisë me politikën dhe procedurat e administrimit të rrezikut, si dhe për rishikimin e mjaftueshmërisë së strukturës së administrimit të rrezikut lidhur me rreziqet që përballet BQK-ja. Komiteti i Auditimit të BQK-së ndihmohet në kryerjen e detyrave të tij nga Departamenti i Auditimit të Brendshëm. Auditimi i brendshëm ndërmer auditime të kontrolleve dhe të procedurave të administrimit të rrezikut në mënyrë të rregullt dhe ad-hoc, rezultatet e të cilave raportohen përmes Shefit të Auditimit të brendshëm tek Komiteti i Auditimit.

b) Rreziku kreditor

Rreziku kreditor është rreziku i humbjes financiare për BQK-në nëse një palë kontraktuese e instrumenteve financiare dështon t'i përmbush detyrimet kontraktuale të saj, dhe mund të rrjedh kryesisht nga investimet e BQK-së në letra me vlerë dhe depozita (në tregjet e parasë apo llogari rrjedhëse) në banka të tjera.

Menaxhimi i rrezikut kreditor

i. Investimet dhe ekspozimi ndaj bankave tjera

BQK-ja e kufizon ekspozimin e saj ndaj rrezikut të kreditimit duke investuar vetëm në letra të lëshuara nga qeveritë e vendeve të BE-së dhe duke pasur depozita pranë bankave të huaja, detyrimet afatshkurtra të cilave i janë vlerësuar në një nga dy kategoritë më të larta nga agjencitë ndërkombëtare të njohura për vlerësimin e rrezikut të kreditimit. Duke pasur parasysh vlerësimet e larta kreditore, menaxhmenti nuk pret që ndonjë nga palët kontraktuese të dështojë në përmbushjen e detyrimeve të veta.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar / Menaxhimi i rrezikut kreditor (vazhdim)

ii. Ekspozimi ndaj rrezikut kreditor

Ekspozimi më i lartë ndaj rrezikut kreditor bëhet më 31 dhjetor 2017 dhe 31 dhjetor 2018, paraqitet nga vlera e bartur e llogarive rrjedhëse me bankat jo-rezidente, e bonove të thesarit dhe depozitave me bankat jo-rezidente. Për detaje mbi ekspozimin referohuni shënimeve 8, 9 dhe 10.

Asnjë nga ekspozimet e BQK-së nuk është me vonesë ose me rënie në vlerë. Nuk ka ndryshime në politikat e administrimit të rrezikut nga vitet e kaluara. BQK-ja nuk mban asnjë kolateral apo ndonjë element tjetër avancues kreditor kundrejt ekspozimit ndaj rrezikut të kreditor.

c) Rreziku i likuiditetit

Rreziku i likuiditetit është rreziku që BQK-ja të ketë vështirësi në përmbushjen në kohë të duhur të obligimeve nga detyrimet e saj financiare.

Menaxhimi i rrezikut të likuiditetit

Qëndrimi i BQK-së në menaxhimin e likuiditetit është të sigurojë, sa të jete e mundur, që vazhdimisht të ketë likuiditet të mjaftueshëm për të përmbushur me kohë detyrimet, si në kushte normale ashtu edhe në ato të pafavorshme, pa pësuar humbje të papranueshme apo duke rrezikuar dëmtimin e reputacionit të BQK-së.

Politikat e monitorimit dhe adresimit të rrezikut të likuiditetit janë të vendosura nga Bordi Ekzekutiv i Bankës. BQK-ja menaxhon rrezikun e likuiditetit duke investuar në depozita afatshkurtra me bankat jo-rezidente dhe duke mbajtur shuma të mjaftueshme të mjeteve monetare në kasafortat e saj. Politikat e menaxhimit të likuiditetit janë të vendosura në një mënyrë të tillë që edhe në kushte të keqësura BQK-ja të jetë në gjendje të përmbushë detyrimet e saj. Pozicioni ditor i likuiditetit monitorohet dhe testimet rregullta të likuiditetit kryhen nën skenarë të ndryshëm si për kushte të tregut normale ashtu edhe për ato më të vështira. Të gjitha politikat dhe procedurat e likuiditetit iu nënshtrohen rishikimit dhe aprovimit të menaxhmentit të BQK-së. Raportet mujore që mbulojnë pozicionin e likuiditetit të BQK-së i paraqiten rregullisht anëtarëve të Komitetit të Investimeve nga Departamenti i Menaxhimit të Mjeteve.

Ekspozimi ndaj rrezikut të likuiditetit

Maturiteti i mbetur kontraktual për detyrimet financiare, më përjashtim të pagesave të ardhshme të interesit

	Shënim	Vlera e bartur	Më pak se 1 muaj	1-3 muaj	3 muaj deri në 1 vit	1 vjet deri në 5 vite	mbi 5 vite
31 dhjetor 2018							
<i>Detyrimet jo-derivative</i>							
Ndaj bankave komerciale në vend	15	343,394	343,394	-	-	-	-
Ndaj llogarive të lidhura me FMN	16	321,854	161,711	4,265	25,590	130,288	-
Ndaj institucioneve qeveritare	17	762,901	762,901	-	-	-	-
Ndaj institucioneve publike dhe komerciale	18	110,863	110,863	-	-	-	-
Nga huamarrja/et	19	2,266	-	-	-	680	1,586
Detyrime tjera vendore	20	756	756	-	-	-	-
		1,542,034	1,379,625	4,265	25,590	130,968	1,586
31 dhjetor 2017							
<i>Detyrimet jo-derivative</i>							
Ndaj bankave komerciale në vend	15	331,826	331,826	-	-	-	-
Ndaj llogarive të lidhura me FMN	16	318,616	157,832	-	4,171	156,613	-
Ndaj institucioneve qeveritare	17	811,341	811,341	-	-	-	-
Ndaj institucioneve publike dhe komerciale	18	95,807	95,807	-	-	-	-
Nga huamarrja/et	19	2,266	-	-	-	453	1,813
Detyrime tjera vendore	20	756	756	-	-	-	-
		1,560,612	1,397,562	-	4,171	157,066	1,813

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhim i rrezikut financiar (vazhdim)

c) Rreziku i likuiditetit (vazhdim)

Tabela e mëparshme tregon rrjedhjet e parasë të pa-zbritura të detyrimeve financiare të BQK-së bazuar në mundësinë më të hershme të maturitetit të tyre kontraktual. Për administrimin e rrezikut të likuiditetit që rrjedh nga detyrimet financiare, BQK-ja mban mjete likuide që përfshijnë para dhe kuivalentë të saj dhe letra me vlerë për të cilat ekziston një treg aktiv dhe likuid.

d) Rreziku i tregut

Rreziku i tregut është rreziku që ndryshimet që përhapen në çmimet e tregut, si normat e interesit, çmimet e kapitalit, normat e kursit të këmbimit dhe kreditë (që nuk lidhen me ndryshimet në gjendjen kreditore të huamarrësit/emetuesit) do të ndikojë në të ardhurat e BQK-së apo vlerën e instrumenteve financiare të mbajtur nga ajo. Objektivi i administrimit të rrezikut të tregut është të menaxhoj dhe kontrolloj ekspozimin ndaj rrezikut të tregut brenda parametrave të pranueshëm, ndërkohë që optimizon kthimin e investimeve.

Menaxhimi i rreziqeve të tregut

Operationet e BQK-së i nënshtrohen rrezikut të luhatjes së normave të interesit në atë masë që aktivet dhe detyrimet që bartin interes maturohen ose riçmohen në kohë apo shuma të ndryshme. Mjetet dhe detyrimet me norma të ndryshueshme janë të ekspozuara ndaj rrezikut bazë, i cili është ndryshimi në karakteristikat e riçimit të indekseve të shumëllojshëm me norma të ndryshueshme.

Veprimtaritë e menaxhimit të rrezikut synojnë të optimizojnë të ardhurat neto nga interesi bazuar mbi nivelet e normave të interesit të tregut konsistent me strategjitë e veprimit të BQK-së. Ekspozimi i BQK-së ndaj rrezikut të tregut lidhet vetëm me portfolet jo të tregtueshme.

Ekspozimi ndaj rrezikut të normës së interesit - portfolet jo të tregtueshme

Rreziku kryesor ndaj të cilit portfolet jo të tregtueshme janë ekspozuar është rreziku i humbjes nga luhatja e rrjedhjeve të ardhshme të parasë apo e vlerave të drejta të instrumenteve financiare për shkak të një ndryshimi në normat e tregut. Rreziku i normës së interesit kryesisht menaxhohet duke monitoruar diferencat midis normave të interesit dhe duke pasur limite paraprakisht të miratuara për intervalet e rivlerësimit. Komiteti i investimeve është autoriteti që monitoron zbatimin e këtyre limiteve. Një përmbledhje e pozicionit të BQK-së lidhur me diferencën midis normave të interesit të portfolios jo të tregtueshme paraqitet si më poshtë

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(d) Rreziqet e tregut (vazhdim)

Ekspozimi ndaj rrezikut të normës së interesit - portofolet jo të tregtueshme

31 dhjetor 2018	shënim						mbi 5 vite
		Vlera e bartur	Më pak se 3 muaj	3-6 muaj	6-12 muaj	1-5 vite	
Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja	8	34,797	34,797	-	-	-	-
Letra me vlerë (Bonde dhe Bono Thesari)	9	758,890	-	-	5,998	752,892	-
Depozita me bankat e huaja	10	183,734	8,734	-	175,000	-	-
Mjete ne llogarit e ndërlidhura me FMN	11	242,849	82,706	-	-	160,143	-
Gjithsej		1,220,270	126,237	-	180,998	913,035	-
Detyrime ndaj bankave vendase	15	(343,394)	(343,394)	-	-	-	-
Detyrime ndaj llogarive të ndërlidhura me FMN	16	(245,441)	(85,298)	-	-	(160,143)	-
Detyrime ndaj institucioneve qeveritare	17	(762,901)	(762,901)	-	-	-	-
Detyrime ndaj entiteteve tregtare dhe publike	18	(110,863)	(110,863)	-	-	-	-
Nga huamarrja /et	19	(2,266)	-	-	-	-	(2,266)
Detyrime të tjera vendase	20	(756)	(756)	-	-	-	-
Gjithsej		(1,465,621)	(1,303,212)	-	-	(160,143)	(2,266)
Ndryshimi		(245,351)	(1,176,975)	-	180,998	752,892	(2,266)

31 dhjetor 2017	Shëni						mbi 5 vite
		Vlera e bartur	Më pak se 3 muaj	3-6 muaj	6-12 muaj	1-5 vite	
Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja	8	422,009	422,009	-	-	-	-
Letra me vlerë (Bono Thesari)	9	592,712	-	2,999	22,984	566,729	-
Depozita me bankat e huaja	10	68,178	8,172	-	60,006	-	-
Mjete ne llogarit e ndërlidhura me FMN	11	244,337	83,553	-	-	160,784	-
Gjithsej		1,327,236	513,734	2,999	82,990	727,513	-
Detyrime ndaj bankave vendase	15	(331,826)	(331,826)	-	-	-	-
Detyrime ndaj llogarive të ndërlidhura me FMN	16	(244,022)	(83,238)	-	-	(160,784)	-
Detyrime ndaj institucioneve qeveritare	17	(811,341)	(811,341)	-	-	-	-
Detyrime ndaj entiteteve tregtare dhe publike	18	(95,807)	(95,807)	-	-	-	-
Nga huamarrja /et	19	(2,266)	-	-	-	-	(2,266)
Detyrime të tjera vendase	20	(756)	(756)	-	-	-	-
Gjithsej		(1,486,018)	(1,322,968)	-	-	(160,784)	(2,266)
Ndryshimi		(158,782)	(809,234)	2,999	82,990	566,729	(2,266)

Aktivitet dhe detyrimet financiare që nuk bartin interes nuk janë të përfshira në tabelën më lartë.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(d) Rreziqet e tregut (vazhdim)

Rreziku i përgjithshëm jo-tregtar i normave të interesit jo të tregtueshme menaxhohet nga Departamenti i Menaxhimit të Mjeteve, i cili përdor investimet në letra me vlerë dhe depozitat në banka për të menaxhuar rrezikun e përgjithshëm që lind nga aktivitetet jo tregtare të BQK-së.

Menaxhimi i rrezikut të normave të interesit kundrejt limitit të ndryshimit të normave të interesit, plotësohet duke monitoruar ndjeshmërinë e mjeteve dhe detyrimeve të BQK-së ndaj skenarëve të ndryshëm standard dhe jo-standard të normave të interesit. Skenarët standard të cilët vlerësohen në mënyrë periodike, përfshijnë një rënie ose ngritje paralele në të gjitha kurbat e kthimit, prej 100 pikësh bazë ("pb"). Një analizë e ndjeshmërisë së BQK-së ndaj një rritje ose rënie të normave të interesit të tregut (duke supozuar që nuk ka lëvizje asimetrike të kurbave të kthimit si dhe një gjendje të pandryshueshme financiare) është si vijon:

2018

	100 pb	100 pb
	Rritje	Rënie
Efekti i parashikuar në fitim (humbje)	2,454	(4,454)

2017

	100 pb	100 pb
	Rritje	Rënie
Efekti i parashikuar në fitim (humbje)	1,588	(1,588)

Ekspozimi ndaj rreziqeve të tjera të tregut/valutore të portofoleve jo të tregtueshme

BQK-ja është e ekspozuar ndaj DVT lidhur me aktivet dhe detyrimet e saj në FMN, të cilat i monitoron në vazhdueshmëri. Ekspozimi i BQK ndaj rrezikut të valutave të huaja është si vijon:

2018

	100 pb	100 pb
	Rritje	Rënie
Efekti i parashikuar në fitim (humbje)	26	(26)

2017

	100 pb	100 pb
	Rritje	Rënie
Efekti i parashikuar në fitim (humbje)	3	(3)

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(d) Rreziqet e tregut (vazhdim)

31 dhjetor 2018	EUR	USD (Equivalentet në EUR)	DVT (Ekuivalenti në EUR)	Gjithsej
Aktivitet				
Paraja e gatshme	285,376	-	-	285,376
Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja	34,574	223	-	34,797
Bono thesari	758,890	-	-	758,890
Depozita me bankat e huaja	175,000	8,734	-	183,734
Mjete ne llogarit e ndërlidhura me FMN	722	-	325,329	326,051
Mjetet e tjera	1,411	-	-	1,411
Gjithsej	1,255,973	8,957	325,329	1,590,259
Detyrime				
Detyrime ndaj bankave vendase	343,394	-	-	343,394
Detyrime ndaj llogarive të ndërlidhura me FMN	725	-	321,129	321,854
Detyrime ndaj institucioneve qeveritare	762,901	-	-	762,901
Detyrime ndaj entiteteve tregtare dhe publike	110,863	-	-	110,863
Nga huamarrja /et	2,266	-	-	2,266
Detyrime të tjera vendore	1,797	-	-	1,797
Gjithsej	1,221,947	-	321,129	1,543,076
Pozicioni neto për valuta të huaja	34,026	8,957	4,200	47,183
<hr/>				
31 dhjetor 2017	EUR	USD (Equivalentente në EUR)	DVT (Ekuivalentente në EUR)	Gjithsej
Aktive				
Paraja e gatshme	188,547	-	-	188,547
Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja	421,782	227	-	422,009
Bono thesari	592,712	-	-	592,712
Depozita me bankat e huaja	60,006	8,172	-	68,178
Mjete ne llogarit e ndërlidhura me FMN	581	-	325,183	325,764
Mjetet e tjera	9,101	-	-	9,101
Gjithsej	1,272,729	8,399	325,183	1,606,311
Detyrime				
Detyrime ndaj bankave vendase	331,826	-	-	331,826
Detyrime ndaj llogarive të ndërlidhura me FMN	581	-	318,036	318,617
Detyrime ndaj institucioneve qeveritare	811,341	-	-	811,341
Detyrime ndaj entiteteve tregtare dhe publike	95,807	-	-	95,807
Nga huamarrja /et	2,266	-	-	2,266
Detyrime të tjera vendore	2,047	-	-	2,047
Gjithsej	1,243,868	-	318,036	1,561,904
Pozicioni neto për valuta të huaja	28,861	8,399	7,147	44,407

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(d) Rreziku i tregut (vazhdim)

BQK-ja kryesisht kryen veprime me Euro, ndërsa monedhat e huaja me të cilat merret BQK-ja janë kryesisht “Të Drejtat e Veçanta të Tërheqjes” (“DVT”). Kurset e këmbimit të përdorura për përkthimin më 31 dhjetor 2018 dhe 2017 ishin si vijon:

	2018	2017
	EUR	EUR
1 DVT	1.21424	1.18747
1 USD	0.87336	0.83380

DVT-të janë aktive rezervë shtesë si mbështetje në këmbimin/transaksionet e jashtme që përcaktohen dhe mbahen nga Fondi Monetar Ndërkombëtar (FMN). Edhe pse DVT-të nuk janë valutë në vete, ato përfaqësojnë një kërkesë potenciale në valuta të vendeve anëtare të FMN-së me të cilat mund të këmbehen. DVT-të janë krijuar në vitin 1969 si pasojë e mungesës së aktiveve në valutat e preferuara të kohës si dollari amerikan dhe ari, vlera e DVT-ve përcaktohet si mesatare e shportës së katër valutave kryesore, euro, dollari amerikan, funta britanike dhe jeni japonez.

USD-të janë mjete në llogari rrjedhëse dhe afatizime brenda natës (si repo) me Federeal Rezerve New York.

(e) Rreziku operacional

Rreziku operacional është rreziku i humbjeve direkte apo indirekte që shkaktohen nga një shumëllojshmëri shkaqesh të lidhura me proceset e BQK-së, personelin, teknologjinë dhe infrastrukturën si dhe faktorët e tjerë të jashtëm përveç rrezikut kreditor, të tregut dhe likuiditetit siç janë kërkesat ligjore dhe rregullativ si dhe standardet e pranuar gjerësisht të sjelljes korporative. Rreziku operacional rrjedh nga të gjitha operacionet e BQK-së dhe prek të gjitha njësitë organizative.

Objektivi i BQK-së është të menaxhojë rrezikun operacional, për kete ka themeluar edhe Departamentin e manxhimit të rrezikut (si cili aktualisht ka nën menaxhimin vetëm vlerësimin e rrezikut operacional) dhe të balancojë evitimin e humbjeve financiare dhe dëmtimin e reputacionit të BQK-së me administrimin e kostove efektive.

Ndërsa, përgjegjësia kryesore për zhvillimin dhe implementimin e kontrolleve për monitorimin e rrezikut operacional i përket stafit menaxhues të çdo njësie organizative. Kjo përgjegjësi shoqërohet me respektimin e të gjitha standardeve të BQK-së për menaxhimin e rrezikut operacional në fushat e mëposhtme:

- kërkesat për ndarjen e detyrave dhe përgjegjësi, duke përfshirë këtu edhe autorizimin e pavarur të transaksioneve;
- kërkesat për vlerësime dhe monitorime të transaksioneve;
- përshtatshmëria me kërkesat rregullative dhe ligjore;
- dokumentimi i kontrolleve dhe procedurave;
- kërkesat për vlerësimin periodik të rrezikut operacional dhe përshtatshmërisë së kontrolleve dhe procedurave për menaxhimin e këtij rreziku;
- kërkesat për raportimin e humbjeve operative dhe propozimit të veprimeve korigjuese;
- zhvillimin e planeve emergjente;
- trajnimin dhe zhvillimin profesional;
- standardet etike dhe të mirësjelljes;
- zvogëlimin të rrezikut, duke përfshirë dhe sigurimin, kur kjo është efektive.

Përshtatshmëria me standardet e BQK-së mbështetet nga një proces raportimi periodik mbi efektin e kontrollave të brendshme përmes Departamentit të menaxhimit të rrezikut dhe kontrollave të palnifikuara dhe ad-hoc të ndërmarra nga Auditimi i brendshëm.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

4. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(f) Rreziku operacional (vazhdim)

Gjetjet nga të segmentet e monitoruesve të pavarur të përmendur si Departamenti i menaxhimit të rrezikut operaciona dhe të Auditimit të brendshëm diskutohen me menaxherët e njësisë organizative me të cilat ato janë të lidhura dhe konkluzionet i dërgohen Komitetit të Auditimit dhe menaxhmentit të BQK-së.

(g) Menaxhimi i kapitalit

Në përputhje me Ligjin, BQK-ja krijon dhe mban një rezervë të përgjithshme. Rezerva e përgjithshme nuk mund të përdoret, përveç për qëllime të mbulimit të humbjeve që pëson BQK-ja. Përveç kësaj, BQK-ja do të krijojë llogari të rezervës së rivlerësimit të përealizuara që të japin llogari për fitimet dhe humbjet e përealizuara për shkak të pozicioneve të saj me DVT.

Sipas Ligjit nr. 03/L-209, të ardhurat neto ose humbja neto e BQK-së llogariten në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF).

Fitimet në dispozicion për shpërndarje do të përcaktohen:

- duke zbritur nga fitimi neto, shumën totale të ardhurave të përealizuara të rivlerësimit, dhe duke ndarë një shumë ekuivalente në llogarinë përkatëse të përealizuara të rezervës së rivlerësimit, dhe
- duke zbritur nga llogaria e duhur e përealizuar e rezervës së rivlerësimit dhe duke shtuar në fitimet e shpërndara shumën e çfarëdo fitimi të përealizuar që është zbritur nga fitimi neto për një ose më shumë vitet e mëparshme dhe u realizuara gjatë vitit aktual financiar.

Humbjet e përealizuara nga rivlerësimi do të transferohen në llogaritë përkatëse rezervë të përealizuara të rivlerësimit deri në kohën kur këto llogari rezervë rivlerësimi kanë një bilanc zero, pasi që këto humbje do të mbulohen nga fitimi i vitit aktual, atëherë nga ana e rezervave të përgjithshme dhe më pas duke i autorizuar llogarisë kapitale.

Të ardhurat neto së pari do të shpërndahen në rezervën të përgjithshme derisa shuma totale e kapitalit fillestar dhe rezervat e përgjithshme barazohen me pesë për qind (5%) të detyrimeve monetare të Bankës Qendrore.

Pjesa prej 50% e bilancit neto të të ardhurave të realizuara që mbeten pas përmbushjes së kriterit të 5% të përmendur më lart, duhet t'i transferohet Ministrisë së Financave. Ndërsa 50% që mbetet nga të ardhurat e realizuar duhet t'i alokohet llogarisë së rezervës së përgjithshme të BQK-së.

(g) Menaxhimi i aktiveve

Në pajtim me Ligjin 03/L-209 dhe Ligjin 03/L-048, BQK-së i është caktuar përgjegjësia për bërjen dhe menaxhimin e investimeve të autorizuar në emër të Ministrisë së Financave.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

5. Përdorimi i vlerësimeve dhe gjykimeve

Menaxhmenti diskuton me Bordin e Bankës Qendrore zhvillimin, zgjedhjen dhe paraqitjen e politikave dhe vlerësimeve kritike kontabël të BQK-së, dhe aplikimin e këtyre politikave dhe vlerësimeve. Vlerësimet dhe gjykimet rishikohen vazhdimisht dhe bazohen në eksperiencën historike dhe faktorë të tjerë, duke përfshirë pritshmërinë e ngjarjeve të ardhshme të cilat besohet të jenë të arsyeshme në rrethanat të caktuara.

Këto shënime shpjeguese mbështesin komentet mbi menaxhimin e rrezikut financiar (shih shënimin 4).

Burimet kryesore të pasigurisë në matje

Lejimet për humbjet kreditore

Mjetet e regjistruara me kosto të amortizuara vlerësohen për të identifikuar rënien në vlerë të aktivitetit, në bazë të politikave të përshkruara në 3(f)(vi). Përbërësi specifik në totalin e provizioneve për rënie në vlerë të mjeteve financiare të vlerësuara individualisht dhe bazohet në vlerësimin më të mirë të menaxhimit të vlerës aktuale të rrjedhjeve të pritshme të parasë që pritet të pranohen. Për të llogaritur këto rrjedhje të parave, menaxhmenti gjykon mbi situatën financiare të palës në transaksion dhe vlerës neto të realizueshme të çdo kolaterali të vendosur. Çdo aktiv me rënie në vlerë, matet bazuar mbi cilësitë e tij, dhe llogaritja e rrjedhjeve të parasë që konsiderohen të arkëtueshme aprovohet në mënyrë të pavarur.

Gjykime kritike kontabël në aplikimin e politikave kontabël të BQK-së

Gjykimet kritike kontabël të kryera gjatë aplikimit të politikave kontabël të BQK-së përfshijnë:

Klasifikimi i mjeteve dhe detyrimeve financiare

Politikat kontabël të BQK-së krijojnë mundësinë që aktivet dhe detyrimet të vendosen që në fillim në kategori të ndryshme kontabël sipas rrethanave të caktuara.

Në klasifikimin e aktiveve financiare si të mbajtura deri në maturim, BQK-ja ka treguar se ka qëllimin pozitiv dhe aftësinë për ti mbajtur mjetet deri në datën e maturimit, siç kërkohet nga politikat kontabël 3 (h).

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënim mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

6. Mjetet dhe detyrimet financiare (klasifikimet kontabël dhe vlerat e drejta)

Tabela më poshtë paraqet klasifikimin për çdo klasë të aktiveve dhe detyrimeve financiare të BQK-së, si dhe vlerat e drejta të tyre.

Në mijë Euro 31 dhjetor 2018	Shënim	Kreditë dhe llogari të arkëtueshme	Të mbajtura në maturitet	Të tjera me kosto të amortizuar	Vlera totale e bartur	Vlera e drejtë
Paraja e gatshme	7	285,376	-	-	285,376	285,376
Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja	8	34,797	-	-	34,797	34,797
Bono thesari	9	-	758,890	-	758,890	758,682
Depozita me bankat e huaja	10	-	183,734	-	183,734	183,734
Aktive me FMN	11	326,051	-	-	326,051	326,051
		646,224	942,624	-	1,588,848	1,588,640
Detyrime ndaj bankave vendase	15	-	-	343,394	343,394	343,394
Detyrime ndaj llogarive të ndërlidhura me FMN	16	-	-	321,854	321,854	321,854
Detyrime ndaj institucioneve qeveritare	17	-	-	762,901	762,901	762,901
Detyrime ndaj entiteteve tregtare dhe publike	18	-	-	110,863	110,863	110,863
Nga huamarrja /et	19	-	-	2,266	2,266	2,266
Detyrime të tjera vendase	20	-	-	756	756	756
		-	-	1,542,034	1,542,034	1,542,034
31 dhjetor 2017						
Paraja e gatshme	7	188,547	-	-	188,547	188,547
Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja	8	422,009	-	-	422,009	422,009
Bono thesari	9	-	592,712	-	592,712	592,904
Depozita me bankat e huaja	10	-	68,178	-	68,178	68,178
Aktivet me FMN	11	325,764	-	-	325,764	325,764
		936,320	660,890	-	1,597,210	1,597,402
Detyrime ndaj bankave vendase	15	-	-	331,826	331,826	331,826
Detyrime ndaj llogarive të ndërlidhura me FMN	16	-	-	318,616	318,616	318,616
Detyrime ndaj institucioneve qeveritare	17	-	-	811,341	811,341	811,341
Detyrime ndaj entiteteve tregtare dhe publike	18	-	-	95,807	95,807	95,807
Nga huamarrja /et	19	-	-	2,266	2,266	2,266
Detyrime të tjera vendase	20	-	-	756	756	756
		-	-	1,560,612	1,560,612	1,560,612

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

7. Paraja e gatshme

Paraja e gatshme shprehet e gjitha në Euro.

8. Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja

Këto llogari mbahen në bankat e mëposhtme:

	2018	2017
Deutsche Bundesbank	500	62,776
Raiffeisen Zentralbank	9,920	44,800
Banque Centrale du Lexemburg	24,133	39,846
Deutsche Bank	1	195,262
Commerzbank AG	10	499
Bayerische Landesbank	10	78,599
Federal Reserve Bank (FED-NY)	223	227
Gjithsej	34,797	422,009

Të gjitha llogaritë rrjedhëse të bankave të mësipërme kanë një vlerësim kreditor prej A-2/P-2, sipas vlerësimit të vitit 2018 nga Standard & Poors/Moody's. Zvogëlimi krahas vitit 2017 është rrjedhë normale e aktiviteteve ditore, njeherit ky zvogëlim në llogaritë rrjedhëse pasqyrohet pothuajse në formë të ekuilibruar me rritjet të shënimit 7, 9 dhe 10 (të paraja e gatshme, të letrat me vlerë dhe të plasmanët në tregun e parasë).

9. Letrat me vlerë (Bono thesari dhe Obligacione)

Të dy kategoritë që bëjnë pjesë në kuadër të grupimit janë letra të borxhit të lëshuara nga vendet e Bashkimit Evropian. Bonot e thesarit e shpalosura me poshtë kanë maturitetet deri në një vit. Ndërsa ato të obligacioneve deri në 5 vite. Të gjitha janë në Euro dhe kanë pasur dhe kanë norma të interesit efektiv që variron nga 0.008% deri në 3.020% vjetore në vitin 2018 (ndërsa në 2017: 0.008% deri në 2.696% vjetore).

Shpalosje analitike e letrave me vlerë sipas llojit dhe sipas shteteve emetuese:

Sipas shteteve:

	2018	2017
Gjermani	67,126	-
Francë	10,030	10,036
Holanda	12,772	-
Italia	176,834	359,513
Slovenia	22,138	22,840
Luksemburg	90,244	-
EuroFima-Zvicërr	6,040	6,253
Austri	79,463	-
Irlandë	105,390	-
Kosova	188,853	194,070
Gjithsej	758,890	592,712

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

9. Letrat me vlerë (Bono thesari dhe Obligacione) – vazhdim

Sipas llojit:

	2018	2017
Bono Thesari	5,998	20,970
Obligacione	752,892	571,742
Gjithsej	758,890	592,712

Vlerësimi kreditor për këto instrumente financiare që BQK ka investuar për periudhën që përfundon me 31 dhjetor 2018 ka qenë per BBB dhe Baa3, sipas vlerësimit të Standard & Poor's /Moody's.

Rritja krahas me 2017 rrjedh kryesisht nga bartja në mes të kategorive/zërave 7,8,9 dhe 10 (p.sh shënim 8 është zvogëlëuar dhe janë rritur shumatat në shënim 7, 9 dhe 10).

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës
Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018
(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

10. Depozita/Plasmanët me bankat e huaja

Depozitat me bankat e huaja janë të përbëra si më poshtë:

	2018	2017
Depozitat e afatizuara		
Raiffeisen Zentralbank	-	60,000
Deutsche Bank	175,000	-
Federal Reserve Bank (FED-NY)	8,733	8,171
	183,734	68,171
Interesi i përlogaritur (akruar) në depozitat e afatizuara		
Raiffeisen Zentralbank	-	6
Deutsche Bank	-	-
Federal Reserve Bank (FED-NY)	1	1
	1	7
Gjithsej	183,734	68,178

Depozitat e vendosura me bankat e huaja janë të përcaktuara në Euro dhe përfitojnë interes me normë efektive që levizë nga 0.000% në 3.040% vjetore (2017: 0.005% deri në 1.460% vjetore) si dhe kanë maturitet fillestar nga 1 në 367 ditë (2017: nga 1 në 368 ditë). Të gjitha depozitat kanë një vlerësim kreditor minimal prej A-2/P-2, sipas vlerësimit të bërë për vitin 2018 nga Standard & Poors/Moody's.

Nëse krahasojmë me fund të vitit 2017 vërejmë një rritje të pozicionit të fundvitit 2018 krahas me vitin 2017, i cili rrjedh kryesisht nga aktiviteti normal i menaxhimit të portfolios e thenë edhe në shënim 8 dhe 9 lidhur me levijet e portfolios dhe si dhe lëvizjet brenda zërave në kuadër të shënim 7, 8, 9 dhe 10 për një menaxhim sa me optimal të mjeteve.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

11. Mjetet e ndërlidhura me FMN

	2018	2017
Kuota e FMN-së	100,296	98,085
Titujt DVT	64,890	66,314
Interesi i përlllogaritur	722	581
FMN	165,908	164,980
Qeveria		
Kërkesa nga Qeveria për shfrytëzimin e fondeve të FMN-së (SBA)	160,143	160,784
Gjithsej	326,051	325,764

Mjetet e listuara më sipër lidhen me pranimin e Kosovës në FMN në qershor të vitit 2009. Në lidhje me anëtarësimin e Kosovës në FMN, BQK-ja vepron si depozitues dhe agjent fiskal. Kjo është në përputhje me Ligjin nr. 03/L-209 për Bankën Qendrore të Republikës së Kosovës dhe Ligjin nr. 03-L-152 për Anëtarësimin e Republikës së Kosovës në Fondin Monetar Ndërkombëtar dhe Organizatat e Grupit të Bankës Botërore.

Kuota në FMN përfaqëson kuotën e regjistrimit që është përcaktuar në kohën e pranimit dhe është e shprehur në DVT. Rritja paraqet rritjen e kuotës nga 59 milion DVT në 82.6 milion (ndërsa e shpalosur më lartë në shënim 11 janë në euro) dhe vlerat përcaktohet në bazë të rregullave dhe rregulloreve e vendimeve të FMN-së.

Titujt DVT përfaqësojnë aktive të aprovuara nga Bordi i Guvernatorëve të FMN-së sipas alokimeve të DVT ndaj vendeve anëtare të FMN-së (vendime të marra më 28 gusht 2009 dhe 9 shtator 2009). Titujt DVT përfitojnë norma vjetore të interesit në vitin 2018 të cilat variojnë nga 0.758% në 1.117% vjetore (2017: 0.241% deri në 0.742% vjetore).

Kërkesa nga Qeveria për shfrytëzimin e fondeve të FMN-së përfaqësojnë si detyrime nga Qeverisa që rrjedhin nga nënshkrimi i Marrëveshjes Stand-by ndërmjet Qeverisë së Kosovës dhe FMN-së në qershor të vitit 2010, prill 2012 dhe korrik 2017, me anë të së cilave Qeveria e Kosovës ka përfituar nga FMN-ja një linjë të shfrytëzimit të mjeteve në përputhje me marrëveshjet në fjalë, ndërsa pozicioni me 31 dhjetor 2018 është 131.9 milion DVT (apo, 160.1 milion Euro). Normat e interesit të këtyre marrëveshjeve është e lidhur me normën e interesit sipas kushteve të tregut të normës bazë të interesit të vendosur nga FMN-ja, e cila vetë është e lidhur me normën e interesit të DVT-ve. Norma e interesit për vitin 2018 lëviz nga 1.769% deri në 2.126% vjetore (në 2017 ka lëvizur nga 1.247% deri në 1.752% vjetore).

BQK-ja vepron si institucion depozitues (bankë) për Qeverinë e Kosovës. Për të menaxhuar aktivitetet e rrjedha nga marrëveshjet me FMN-në, BQK-ja dhe Qeveria e Kosovës kanë arritur ka nënshkruar marrëveshje mirëkuptimi për secilën marrëveshje Stand-by “mbi procedurat për kërkesë, pranim, shërbim dhe ri-blerje të fondeve nga FMN-ja sipas kushteve të marrëveshjes Stand-By. Bazuar në këtë marrëveshje BQK-ja tërheq DVT-të nga FMN-ja në emër të Qeverisë dhe i krediton këto fonde në llogarinë e Qeverisë.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

12. Prona dhe pajisjet

Prona dhe pajisjet përbëhen si më poshtë:

	Investime në objektet me qira	Pajisje	Kompjuter	Automjet e	Aktivet në ndërtim	Gjithsej
Kosto						
Më 1 janar 2017	2,420	2,004	2,066	320	1,507	8,317
Blerje	182	199	68	-	1,012	1,461
Transfer nga/në	271	-	-	-	(271)	-
Transfer nga/në (korrigjim)	-	-	-	-	-	-
Nxjerrje jashtë përdorimit	-	-	(1)	-	-	(1)
Më 31 dhjetor 2017	2,873	2,203	2,133	320	2,248	9,777
Më 1 janar 2018	2,873	2,203	2,133	320	2,248	9,777
Blerje	100	228	36	-	-	364
Transfer nga/në	2,228	-	-	-	(2,228)	-
Transfer nga/në (korrigjim)	-	-	-	-	(20)	(20)
Nxjerrje jashtë përdorimit	-	-	(3)	-	-	(3)
Më 31 dhjetor 2018	5,201	2,431	2,166	320	-	10,118
Zhvlerësimi						
Më 1 janar 2017	790	1,579	1,232	232	-	3,833
Zhvlerësimi i vitit	131	153	302	29	-	615
Transfer nga/në (korrigjim)	-	-	-	-	-	-
Nxjerrje jashtë përdorimit	-	-	-	-	-	-
Më 31 dhjetor 2017	921	1,732	1,534	261	-	4,448
Më 1 janar 2018	921	1,732	1,534	261	-	4,448
Zhvlerësimi i vitit	232	175	220	30	-	657
Transfer nga/në (korrigjim)	-	-	-	-	-	-
Nxjerrje jashtë përdorimit	-	-	(3)	-	-	(3)
Më 31 dhjetor 2018	1,153	1,907	1,751	291	-	5,102
Vlerat bartëse						
Më 1 janar 2017	1,630	425	834	88	1,507	4,484
Më 31 dhjetor 2017	1,952	471	599	59	2,248	5,329
Më 31 dhjetor 2018	4,048	524	415	29	-	5,016

Nuk ka mjete të bllokuara si kolaterale deri më 31 dhjetor 2018 (31 dhjetor 2017: asnjë).

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

13. Aktive të paprekshme

Mjetet e paprekshme përbëhen si më poshtë:

	Programe kompjuterike në zhvillim	Programe kompjuterike	Gjithsej
Kosto			
Gjendja më 1 janar 2017	-	3,717	3,717
Blerje	89	68	157
Transfere (nga)/për	-	-	-
Transfere (nga)/në (korrigjim)	-	-	-
Nxjerrje jashtë përdorimit	-	-	-
Gjendja më 31 dhjetor 2017	89	3,785	3,874
Gjendja më 1 janar 2018	89	3,785	3,874
Blerje	-	77	77
Transfere (nga)/në	(89)	89	-
Transfere (nga)/në (korrigjim)	-	20	20
Nxjerrje jashtë përdorimit/të humbura	-	-	-
Gjendja më 31 dhjetor 2018	-	3,971	3,971
Amortizimi			
Gjendja më 1 janar 2017	-	1,446	1,446
Amortizimi për vitin	-	363	363
Nxjerrje jashtë përdorimit	-	-	-
Gjendja më 31 dhjetor 2017	-	1,809	1,809
Gjendja më 1 janar 2018	-	1,809	1,809
Amortizimi për vitin	-	372	372
Nxjerrje jashtë përdorimit/të humbura	-	-	-
Gjendja më 31 dhjetor 2018	-	2,181	2,181
Shumat e bartura			
Gjendja më 1 janar 2017	-	2,271	2,271
Gjendja më 31 dhjetor 2017	89	1,976	2,065
Gjendja më 31 dhjetor 2018	-	1,790	1,790

14. Aktive tjera

Mjetet e tjera përbëhen si më poshtë:

	2018	2017
Të ardhura të përlogaritura (akruale) nga tarifrat	1,280	1,129
Llogari të arkëtueshme dhe parapagime, pagesa ne proces	131	7,972
Gjithsej	1,411	9,101

Të ardhura të përlogaritura nga tarifrat paraqesin vlerësimet për tarifrat nga ripërtëritja e licencave dhe tarifa të tjera për institucionet financiare vendore për tremujorin e fundit.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

15. Detyrime ndaj bankave komerciale në vend

Sipas Rregullës XVII të BQK-së për mbikëqyrjen bankare, bankat komerciale që operojnë në Kosovë janë të detyruara të mbajnë rezerva të likuiditetit në shumën prej 10% të depozitave të kualifikuara të klientëve të tyre. Së paku gjysma e kësaj rezerve duhet të mbahet në llogari në BQK-së.

Detyrime ndaj bankave në vend

	2018	2017
ProCredit Bank Kosovë	29,834	31,884
Raiffeisen Bank Kosovë	35,665	35,811
NLB Prishtina	23,162	19,852
Banka Ekonomike	8,351	8,086
Banka për Biznes	8,689	7,551
Banka Kombëtare Tregtare (dega në Prishtinë)	12,261	10,911
Banka Ekonomike Turke (TEB)	18,672	16,099
Komercijalna Banka – Dega në Mitrovicë	3,214	2,854
Turkiye is Bankasi a.s.	2,842	2,587
T.C. Ziraat Bankasi A.S. - Dega në Kosovë	764	505
Banka Kreditore e Prishtinës	-	-
Gjithsej rezerva e kërkuar	143,454	136,141
Shuma shtesë mbi rezervën e kërkuar		
ProCredit Bank Kosovë	10,764	15,853
Raiffeisen Bank Kosovë	9,635	20,932
NLB Prishtina	46,755	46,581
Banka Ekonomike	47,518	22,468
Banka për Biznes	30,532	26,447
Banka Kombëtare Tregtare (dega në Prishtinë)	20,278	12,316
Banka Ekonomike Turke (TEB)	18,790	33,899
Komercijalna Banka – Dega në Mitrovicë	3,144	2,767
Turkiye is Bankasi a.s.	11,580	13,593
T.C. Ziraat Bankasi A.S. – Dega në Kosovë	915	822
Banka Kreditore e Prishtinës	29	8
Gjithsej shtesa në llogaritë rrjedhëse	199,940	195,685
Gjithsej shuma në llogaritë rrjedhëse	343,394	331,826

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës
Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018
(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

16. Detyrime ndaj llogarive të ndërlidhura me FMN-në

	2018	2017
FMN Llogaria nr. 1	251	245
FMN Llogaria nr. 2	6	6
FMN Llogaria e letrave me vlerë	235,825	234,797
FMN DVT - Shpërndarja	67,231	65,748
Interesi i përlogaritur (akruar)	725	581
Gjithsej detyrimi ndaj FMN	304,038	301,377

Detyrimi ndaj Qeverisë

FMN- Pjesa e kuotës e paguar nga Qeveria	17,816	17,239
Gjithsej detyrimi ndaj Qeverisë	17,816	17,239
Gjithsej	321,854	318,616

Vlerat e mësipërme lidhen me pranimin e Kosovës në FMN në qershor 2009.

Llogaritë nr. 1 dhe nr. 2 janë llogari të FMN-së në BQK që janë hapur sipas kërkesave të bazuara në rregullat dhe rregulloret e FMN-së.

Llogaria e letrave me vlerë të FMN-së paraqet një lloj dëftese të borxhit të cilën Qeveria e Kosovës duhet ta paguaj, sipas kërkesës së FMN-së. Kjo shumë paraqet detyrimin e BQK-së ndaj FMN-së dhe përputhet me kërkesën korresponduese të BQK-së tek Qeveria e Kosovës.

Pjesa e paguar në FMN e kuotës nga Qeveria e Kosovës, paraqet shumën që Qeveria e Kosovës ia ka paguar FMN-së në emër të kuotës së FMN-së.

Shpërndarja e DVT-ve paraqet shpërndarjet e DVT-ve në shtetet anëtare të FMN-së, që është aprovuar nga Bordi i Guvernatorëve të FMN-së më 28 gusht 2009 dhe 9 shtator 2009.

Shpërndarjet e DVT-ve dhe pjesa e paguar e kuotës janë interesa që përmbajnë norma vjetore interesi mesatar që variojnë nga 0.764% - 1.121% për vitin 2018 (2017: 0.241% - 0.734% vjetore).

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës
Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018
(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

17. Detyrime ndaj institucioneve qeveritare

Detyrimet ndaj institucioneve qeveritare përfshijnë llogaritë rrjedhëse si më poshtë:

Llogaritë rrjedhëse	2018	2017
Thesari- Ministria e Financave	374,663	339,906
Agjencia Kosovare e Privatizimit	388,116	471,298
Institucionet e përkohshme administrative	122	135
Gjithsej	762,901	811,340

Norma e interesit efektiv vjetor për llogaritë rrjedhëse për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018 është zero (për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017: zero).

18. Detyrime ndaj institucioneve publike dhe komerciale

	2018	2017
Llogaritë rrjedhëse		
Kompanitë e sigurimeve	4,537	4,906
Institucionet tjera publike	106,324	90,900
Fondet e licencuara pensionale	-	-
Të tjera	2	2
Gjithsej	110,863	95,808

Norma e interesit efektiv për llogaritë rrjedhëse më 31 dhjetor 2018 dhe 2017 është zero. Ndryshimi në kuadër të grupit rrjedh nga aktivitete operative me llogarinë/të vetanake në BQK.

19. Detyrime nga huamarrja/et

	2018	2017
Huamarrja /et	2,266	2,266
Gjithsej	2,266	2,266

Shumat më sipër paraqesin huamarrjen nga Banka Botërore. Banka ka shfrytëzuar mundësin e huamarrjes me kushte të favorshme (normë të ulët të interesit dhe periudha e mospageses se kryegjësë prej rreth 10 vitesh). Kryesisht huamarrja ndërlidhet me projektin për zhvillimin e pagesave brenda vendit duke mundësuar që procesimin e tyre në kohë reale si dhe projektin për qendrën e vazhdimësisë së punës. Të dy këto projekte të realizuara tashme.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

20. Detyrime të tjera vendore

	2018	2017
Llogari në përkujdesje	756	756
Të ardhura të shtyra nga grandet	492	591
Të ardhurat tjera të shtyra	4	5
Fondi i rezervave	162	162
Kreditorë të ndryshëm	378	533
	1,792	2,047

Ndryshimi rrjedh vetëm nga rrjedha normale e aktiviteteve në kuadër të grupimit në raport me datat kur shpalosen gjendjet.

Më 31 dhjetor 2018 në kuadër të llogarive në përkujdesje është shuma prej 756 mijë Euro, që ndërlidhet me llogarinë rrjedhëse-operative të Kompanisë së Sigurimeve Kosova e cila është likuiduar në prill të vitit 2010. Sipas procesit në fjalë kjo shumë ka mbetur si llogari në përkujdesje dhe me 31 dhjetor 2018 dhe 2017 ka saldon e shpalosur më lartë.

Lëvizjet në të hyrat nga grantet janë si vijon:

	Ministria e Financave	Banka Botërore	Gjithsej
Të hyrat e shtyra nga grantet më 1 janar 2017	317	374	691
Grante të pranuar gjatë vitit	5	-	5
Të ardhurat nga grantet për vitin	(64)	(41)	(105)
Të hyrat e shtyra nga grantet më 31 dhjetor 2017	258	333	591
Të hyrat e shtyra nga grantet më 1 janar 2018	258	333	591
Grande të pranuar gjatë vitit	-	-	-
Grandet e njohura si hyrje për vitin	(60)	(39)	(99)
Të hyrat e shtyra nga grantet më 31 dhjetor 2018	198	294	492

21. Kapitali i autorizuar

Kapitali i Autorizuar i BQK-së më 31 dhjetor 2018 dhe 2017 është 30,000 Euro sipas Ligjit nr. 03/L- 209 të miratuar më 22 korrik 2010.

BQK i raporton Kuvendit të Kosovës. Kapitali i BQK-së nuk i nënshtrohet ndonjë detyrimi.

21a. Fondi rezervë dhe rezerva e rivlerësimit

Fondi rezervë dhe rezerva e rivlerësimit rregullohet me Ligjin nr. 03/L-209 për Bankën Qendrore të Republikës së Kosovës. Fitimi i çdo viti financiar, shpërndahet si përshkruhet në shënimin 4 (f) në përputhje me këtë ligj.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

22. Të ardhurat neto nga interesi

Të ardhurat neto nga interesi, përbëhen si vijon:

	2018	2017
Të ardhurat nga interesi		
Nga llogaritë e depozitave	156	108
Nga bonot e thesarit	1,607	1,020
Nga llogaritë me FMN	611	342
Nga normat negative ne depozita	452	532
	2,826	2,002
Shpenzimet e interesit		
Në llogaritë të entiteteve jo-bankare (FMN)	622	359
Ndaj llogarive nostro me bankat korrespondente	346	657
Në depozitat me afat	0	0
Nga huamarrja	15	20
	982	1,036
Të ardhura neto nga interesi	1,844	966

23. Të ardhurat neto nga tarifat dhe ndalesat

Të ardhurat neto nga tarifat dhe ndalesat përbëhen si në vijim:

	2018	2017
Të ardhura nga tarifat		
Nga depozitime parash	665	583
Nga transfertat e jashtme hyrëse	72	76
Nga transfertat e jashtme dalëse	294	305
Nga sistemi kliringut ndër-bankar	1,016	973
Nga sistemi i regjistrimit të kredive	166	127
Tarifat e tjera	39	37
	2,252	2,101
Shpenzimet nga tarifat		
Për transport parash	277	326
Për transaksione me bankat korrespondente	55	44
	332	370
Të ardhura neto nga tarifat dhe ndalesat	1,920	1,731

Ky grup i të ardhurave është rrjedhe e nga shërbimet e orfruara ndaj klientëve të bankës (insitucionit), për pagesa, depozita, për platëformën e regjistrimit kreditor si dhe mirëmbatje të llogarive dhe artikujve ne ruajtje.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

24. Të ardhura nga aktiviteti rregullativ

Të ardhurat nga aktiviteti rregullativ, përfshijnë kryesisht tarifa të vendosura ndaj institucioneve financiare në Kosovë si pjesë e dhënies apo ripërtëritjes së licencave, po ashtu edhe tarifa të tjera të aplikueshme që kanë të bëjnë me aktivitetet e tyre dhe për të cilat aktivitete BQK ka autoritet ligjor për t'i rregulluar.

Të ardhurat nga aktiviteti rregullativ:

	2018	2017
Tarifa ngarkuar për bankat komerciale	2,822	2,636
Tarifa ngarkuar për kompanitë e sigurimit	1,327	1,303
Tarifa nga institucionet financiare jo-bankare	276	212
Tarifa nga ripërtëritja e pensioneve	26	27
Gjithsej	4,451	4,178

25. Të ardhurat nga grantet

Të ardhurat nga grantet përbëhen si në vijim:

	2018	2017
Thesari - Ministria e Financave (ICU portofoli)	60	64
Banka Botërore	39	41
Gjithsej	99	105

26. Të ardhurat tjera operative

Të ardhurat tjera:

	2018	2017
Të ardhurat tjera (jo të rregullta)	11	6
Gjithsej	11	6

Në kuadër të të ardhurave tjera jo të rregullta janë të ardhurat në kuadër të shënimit 26 dhe ai të tilla këto nuk ndërlidhen me aktivitetin e rregullt e as në ndonjë ze tjetër specifik të shpallur si të veçantë në kuadër të zërave tjerë financiar.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

27. Shpenzimet e personelit

Shpenzimet e personelit përbëhen si në vijim:

	2018	2017
Pagat	3,471	3,528
Kontributet pensionale	540	547
Shpenzimet e sigurimit shëndetësor	166	167
Trajnimet e stafit	95	91
Shpenzimet e Bordit të Bankës Qendrore	115	95
Të tjera	20	25
Gjithsej	4,407	4,453

Numri i punonjësve që në menyre aktive ka efektuar në koston e shpalosur për vitin 2018 është 218 (2017: 222). Nga shpalosja me lartë vërehet se kemi rritje të shpenzimeve të personelit, në vitin 2018 krahas me vitin 2017, dhe kjo është e ndikuar nga rritja e numrit të personelit kryesisht dhe pjesërisht nga efekti i përvojës së punës.

28. Shpenzimet e përgjithshme dhe administrative

Shpenzimet e përgjithshme dhe administrative përbëhen si në vijim:

	2018	2017
Shpenzimet e sigurimit	298	266
Mirëmbajtje dhe riparime	56	58
Mirëmbajtja e programeve kompjuterik	310	275
Shpenzimet e komunikimit (telefon, teleks, dhe internet)	34	35
Shërbime komunale	85	105
Shpenzimet e auditimit dhe këshillimit	16	16
Shpenzimet sigurisë dhe ruajtjes	96	69
Udhëtime dhe transport	128	142
Shpenzimet operative të veturave	20	21
Materiale zyre	5	6
Shpenzime për përfaqësimi*	36	65
Shpenzime për reprezentacion (tjera*)	9	12
Shpenzime e kafitërisë	41	41
Shpenzimet konsumuese për kompjuterë artikuj të tjerë të nderlidhur	15	10
Shpenzime konsumuese për pajisje	3	4
Shpenzimet e publikimit dhe literaturës	16	17
Asistnca tekniko profesionale dhe shërbime tjera të jashtme	9	6
Anëtarësime shoqata profesionale**	29	35
Të tjera	21	29
Gjithsej	1,227	1,212

* Shpenzime për reprezentacion (tjera) janë kryesisht dreka/darka reprezentuese të institucionit, Shpenzimet e përfaqësimit përbëhen: *konferenca gjate vitit 2018, programi i edukimit financiar, përfaqësimi në garat sportive rajonale, dhurata e fëmijëve për fund vit, ceremonitë dhe dhuratat për pensionim të personelit, dhurata për 8 mars dhe të ngjashme.*

** Anëtarësimet në shoqata profesionale kryesisht janë anëtarësimet në shoqata të nivelit ndërkombëtar të rregullatorëve të mbikëqyrjes së sigurimit, mbikëqyrjes së pensioneve, regjistrimit të kreditëve, për auditim të brendshëm si dhe standarde të raportimit financiar.

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

29. Fitimi/ (humbjet) neto nga vlerësimi (këmbimi) valutor

Humbja neto nga kursi i vlerësimi (këmbimi) valutor është 527 mijë Euro për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018, (ndërsa 2017: humbje prej 1,225 mijë), dhe paraqet humbje të përealizuara në raport me diferencat e ardhura nga rivlerësimet valutore nga konvertimi i mjeteve (pasurive) dhe detyrimeve të USD dhe DVT-ve (SDR) në euro vlerat ekuivalente të pasqyruara në librat e BQK-së.

Në kuadër të valutave jo euro kemi këto pozicione përkatëse me:

Shënim:		31 Dhjetor 2018	
		Pasuri	Detyrime
10	USD	10,255	-
11,16	DVT (SDR)	267,928	264,468

		31 Dhjetor 2017	
		Pasuri	Detyrime
10	USD	10,072	-
11,16	DVT (SDR)	273,844	267,825

Efekti nga ndryshimi i kursit të këmbimit valutor në të ardhurat gjithëpërfshirëse

	31 Dhjetor 2018	31 Dhjetor 2017
nga USD	403.00	(876)
nga DVT (SDR)	124.00	(349)
	527.00	(1,225)

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

30. Paraja dhe ekuivalentët e saj

Paraja dhe ekuivalentët e saj përbëhen nga:

	Shënim	2018	2017
Paraja e gatshme	7	285,376	188,547
Llogaritë rrjedhëse me bankat e huaja	8	34,797	422,009
Bono thesari me maturitet deri në tre muaj	9	-	-
Depozita me bankat e huaja me maturitet deri në tre muaj	10	8,734	8,172
Gjithsej		328,907	618,728

Paraja dhe ekuivalentët e saj mbahen për qëllim të përmbushjes së detyrimeve të likuiditetit kryesisht afatshkurtër. Një investim kualifikohet si ekuivalent i parasë kur ai ka maturim afatshkurtër, më pak se tre muaj nga data e blerjes.

31. Detyrime të kontraktuara dhe kontingjente

Ligjore

BQK-ja ka disa procese të hapura gjyqësore kundër saj në datën e raportimit të këtyre pasqyrave financiare. Është mendim i menaxhmentit se rezultati përfundimtar i këtyre padive nuk do të ketë një efekt të rëndësishëm në pasqyrat financiare të BQK-së më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018, megjithatë duke dashur të jemi të kujdesshëm për disa prej tyre kemi vlerësuar ndarjen e një fondi rezervë i shpalosur si zë të detyrimit tjera, gjatë vitit 2018 nuk kemi shtuar fondin e rezervës në fjalë.

Detyrimet të kontraktuara kreditore

Më 31 dhjetor 2018, BQK-ja kishte për detyrim që të vendoste depozita në shumën e përgjithshme prej 0 /zero/ milion Euro (31 dhjetor 2017, BQK-ja kishte për detyrim që të vendoste depozita në shumën e përgjithshme prej 20 /njëzet/ milion Euro).

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës

Shënimet mbi Pasqyrat Financiare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018

(në mijë Euro, nëse nuk është theksuar ndryshe)

31. Detyrime të kontraktuara dhe kontingjente (vazhdim)

Detyrimet të kontraktuara kreditore (vazhdim)

Detyrime të tjera

Detyrime e tjera përbëhen nga:

	2018	2017
Kontrata për shërbime	11	168
Kontrata per renovim dhe riparim në objekt	37	118
Kontrata për pajisje	146	80
Gjithsej	194	367

Në vitin 2009, Kosova u bë anëtare e organizatave të grupit të Bankës Botërore – Banka Ndërkombëtare për Rindërtim dhe Zhvillim (BNRZH), Asociacioni Ndërkombëtare për Zhvillim (ANZH), dhe Agjencia për Garantimin e Investimeve Shumëpalëshe (AGISH). Në lidhje me këtë anëtarësim, BQK-ja vepron si depozitare. Kjo është në përputhje me Ligjin nr. 03/L-209 për Bankën Qendrore të Republikës së Kosovës dhe Ligjin nr. 03-L-152 për Anëtarësimin e Republikës së Kosovës në Fondin Monetar Ndërkombëtar dhe Organizatat e Grupit të Bankës Botërore.

Në qershor 2009, Qeveria e Kosovës lëshoi letra premtimi për të bërë pagesa lidhur me anëtarësimet në agjencitë e Bankës Botërore të lartpërmendura, sipas kërkesës dhe instruksioneve të pagesës së tyre. Shuma totale më 31 dhjetor 2018 ishte 645 mijë dhe më 2017 e këtyre letrave të premtimit ishte 645 mijë Euro.

32. Transaksionet me palët e lidhura

Palët e lidhura përfshijnë Menaxhmentin Kyç dhe Bordin e Bankës Qendrore. Kompensimet e tyre paraqiten si më poshtë:

	2018	2017
Kompensimet për anëtarët e Bordit të Bankës Qendrore	90	75
Kompensimet për Komitetin e Auditimit	9	9
Kompensimi për personelin kyç të menaxhmentit	115	186
Gjithsej	214	270

33. Ngjarjet pasuese

Nuk ka ngjarje të rëndësishme pasuese pas datës së bilancit për të cilat do të ketë nevojë të bëhen rregullime ose shënime shpjeguese shtesë në këto pasqyra financiare.